

Podpora malého a středního podnikání ve Zlínském kraji

Bc. Jana Špundová

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana ŠPUNDOVÁ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Podpora malého a středního podnikání
ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Vysvětlete pojem malého a středního podnikání a uveďte možnosti podpory podnikání v ČR.

II. Praktická část

- Charakterizujte současnou situaci podnikání ve Zlínském kraji.
- Zpracujte SWOT analýzu podnikatelského prostředí ve Zlínském kraji.
- Navrhněte projekt na podporu malého a středního podnikání ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

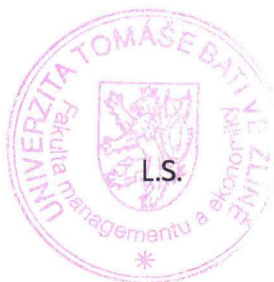
Seznam odborné literatury:

- [1] KLÍMOVÁ, V. Regionální podpora podnikání. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 145 s. ISBN 978-80-210-4399-2.
[2] MALACH, A. Jak podnikat po vstupu do EU. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
[3] MATĚJKOVÁ, J. Podpora podnikání s důrazem na malé a střední podniky. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1994. 60 s. ISBN 80-85865-60-2.
[4] PETŘÍČEK, V. Vývoj podnikatelského prostředí v České republice. 1. vyd. Praha: Corona, 2006. 136 s. ISBN 80-903363-6-1.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Libor Šnédar, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **29. března 2010**
Termín odevzdání diplomové práce: **3. května 2010**

Ve Zlíně dne 29. března 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 26.4.2010

.....

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tématem této diplomové práce je Podpora malého a středního podnikání ve Zlínském kraji. Skládá se z praktické a teoretické části. V teoretické části je uvedena definice malého a středního podnikání, jeho výhody a nevýhody, vysvětluje význam podnikatelského prostředí a uvádí možnosti podpory pro MSP v období 2007-2013. Dále stručně popisuje aktuální stav v České republice, legislativu související s tímto tématem a faktory, které ovlivňují MSP.

Praktická část je zaměřena na analýzu ekonomických subjektů ve Zlínském kraji, inovační prostředí a subjekty podporující podnikání ve Zlínském kraji. Závěrem práce je uvedena SWOT analýza, na jejímž základě jsou navrženy priority, které by měly svou existencí přispět k rozvoji podnikání ve Zlínském kraji. Hlavním cílem práce je navržení projektu, který by svou realizací přispěl k tvorbě zdravého podnikatelského prostředí.

Klíčová slova: malé a střední podnikání, podpora podnikání, Zlínský kraj, SWOT analýza

ABSTRACT

The topic of this dissertation is small and medium business support in Zlin region. It consists of practical and theoretic part. In theoretic part is stated definition of small and medium business, its advantages and inconveniences, explaining sense of business environment and it shows the possibilities of support for small and medium business within period 2007 – 2013.

Further it describes current status in the Czech republic, legislation regarding this topic and factors, which affects small and medium business.

Practical part is focused on analysis of economic entities in Zlin region, innovation environment and entities, which support business in Zlin region. In conclusion there is the SWOT analysis on the basis there are proposed priorities, which would contribute to the development in Zlin region. The main objective is design project, which would help with its realization to contrubiton of healthy business environment.

Keywords: small and medium business, business support, Zlin region, SWOT analysis

Ráda bych zde poděkovala vedoucímu mé diplomové práce, panu JUDr. Liboru Šnédarovi Ph.D., za jeho odborné rady a připomínky.

Děkuji také mým nejbližším, kteří mě plně podporovali a pomáhali v době psaní této práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 CHARAKTERISTIKA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ	12
1.1 DEFINICE MSP	12
1.1.1 Výhody a nevýhody MSP	14
1.1.2 Podnikatelské prostředí	14
1.2 AKTUÁLNÍ STAV MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ V ČR	16
1.3 LEGISLATIVA	18
1.4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ PODNIKÁNÍ.....	21
2 PODPORA PODNIKÁNÍ	23
2.1 OPERAČNÍ PROGRAMY PRO MSP V OBDOBÍ 2007-2013.....	25
2.1.1 Operační program Podnikání a inovace (OPPI)	25
2.1.2 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ).....	30
2.1.3 Operační program Doprava	31
2.1.4 Národní programy podpory MSP	31
2.2 KONCEPCE ROZVOJE MSP V LETECH 2007-20013.....	33
2.2.1 Vize sektoru malého s středního podnikání	33
2.2.2 Cíle Koncepce	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
3 VÝVOJ A VÝZNAM MSP	36
3.1 PŘÍNOS MSP	37
3.2 NEGATIVNÍ VLIVY PŮSOBÍCÍ NA MSP	38
4 MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI	39
4.1 EKONOMICKÁ SITUACE ZLÍNSKÉHO KRAJE	39
5 INOVAČNÍ PROSTŘEDÍ PRO INOVACE VE ZLÍNSKÉM KRAJI	42
5.1 STRATEGIE ROZVOJE ZLÍNSKÉHO KRAJE 2009-2020	44
5.2 REGIONÁLNÍ INOVAČNÍ STRATEGIE ZLÍNSKÉHO KRAJE (RIS).....	46
6 SUBJEKTY PODPORUJÍCÍ PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	48
6.1 SUBJEKTY ZŘÍZENÉ ZLÍNSKÝM KRAJEM.....	48
6.1.1 Regionální podpůrný zdroj.....	48
6.1.2 Energetická agentura Zlínského kraje	48
6.1.3 Technologické inovační centrum	49
6.1.4 Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.	49
6.1.5 Zlínský kraj v Bruselu	49
6.1.6 Kontaktní centrum pro východní trhy	50
6.2 CELOSTÁTNÍ AGENTURY	50
6.2.1 Krajská hospodářská komora Zlínského kraje	50
6.2.2 CzechTrade.....	50
6.2.3 CzechInvest	51
6.2.4 JVM-RPIC, spol. s r.o.	52

6.2.5	Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s.	52
6.2.6	Valašskokloboucké podnikatelské centrum	53
6.2.7	Regionální rozvojová agentura Východní Moravy	53
6.2.8	Regionální centrum kooperace, a.s.....	54
7	SWOT ANALÝZA ZLÍNSKÉHO KRAJE.....	55
7.1	SILNÉ STRÁNKY	56
7.2	SLABÉ STRÁNKY	57
7.3	PŘÍLEŽITOSTI	58
7.4	OHROŽENÍ	59
8	NAVRŽENÍ PRIORIT A CÍLŮ PRO ROZVOJ PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	62
9	PROJEKT NA PODPORU A ROZVOJ PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	70
	ZÁVĚR	74
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	75
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	79
	SEZNAM GRAFŮ	81
	SEZNAM TABULEK.....	82
	SEZNAM PŘÍLOH.....	83

ÚVOD

Jako téma mé diplomové práce jsem si vybrala podporu malého a středního podnikání ve Zlínském kraji. O tom, že role malých a středních podniků v české ekonomice je významná, snad už v dnešní době není pochyb. Je velmi důležité si uvědomit, že právě malé a střední podniky, v jejich vazbě na vývoj zaměstnanosti, v sobě skýtají velmi široký potenciál pro tvorbu a využití nových vědeckých a výzkumných poznatků, podporujících pozitivní vývoj zaměstnanosti a kvality práce v tomto podnikatelském sektoru. Evropská unie nazývá MSP páteří evropské ekonomiky a hybnou silou inovací, zaměstnanosti a sociální integrace. Představují dynamický moment ve struktuře podnikatelských subjektů a působí proti posilování monopolních tendencí, kdy v dnešní době dochází k velkému nástupu multinárodních korporací a řetězců. Úkolem mé práce je pomoci podnikatelům a co nejvíce jim přiblížit možnosti podpory pro jejich podnikání.

Zlínský kraj je v podnikatelském prostředí znám tradicí Tomáše Bati, který zde ve třicátých letech minulého století vybudoval tehdy nevídané impérium a tímto udělal ze Zlínského kraje nadmíru prosperující region. ZK v posledních letech zřídil několik institucí, kterými se snaží podporovat podnikatele v celém kraji. Nyní je potřeba zvolit ty správné nástroje k podpoře podnikání a nasměrovat podnikatele tou správnou cestou. Především jim ukázat, že i jejich aktivita přispívá k tvorbě celkového podnikatelského prostředí ve ZK. Podpora podnikání je zvláště důležitá v prostředí, kde se podnikatelé potýkají s dopady světové ekonomické krize. Právě malí a střední podnikatelé jsou tou nejvíce ohroženou skupinou, protože jsou významným článkem při tvorbě HDP a dalších ekonomických hodnot. Jako možnou cestu dosažení lepších výsledků v tomto podnikatelském sektoru je nezbytné využití podpůrných programů pro nákupy či vývoj nové technologie, která pak může pomoci otevřít dveře na jiné trhy. Nízká úroveň kooperace MSP v regionu vede často k neefektivnosti jednotlivých podnikatelských subjektů a tím i k jejich blízkému zániku.

Cílem mé práce je zmapovat situaci malého a středního podnikání ve Zlínském kraji, na základě toho navrhnout opatření a vytvořit uskutečnitelný projekt, který přispěje k rozvoji podnikání ve ZK.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

V celosvětově proměnlivém hospodářském prostředí, které se vyznačuje neustálými strukturálními změnami a rostoucími konkurenčními tlaky, ještě více vzrostl význam úlohy malých a středních podniků (MSP). Sektor malého a středního podnikání zaujímá v ekonomice velmi významné místo, je hnací silou podnikatelské sféry, růstu, inovací i konkurenceschopnosti. Hraje rozhodující roli při tvorbě pracovních příležitostí a obecně je

faktorem sociální stability a hospodářského rozvoje. V České republice se malé a střední podniky podílejí 61,52 % na zaměstnanosti a 54,57 % na účetní přidané hodnotě.

Malé a střední podniky mají často potíže při získávání kapitálu, zejména rizikového kapitálu, nebo úvěrů, což je dáno mj. i omezenými možnostmi poskytnutí zajištění. Jejich omezené zdroje rovněž zmenšují možnosti jejich přístupu k informacím, zvláště o nových technologiích či potenciálních trzích. Je proto třeba iniciativ, které by ulehčily rozvoj hospodářské činnosti malých a středních podniků, přizpůsobily se jejich potřebám a přispěly tak k využití jejich potenciálu.

Členství České republiky v Evropské unii přináší podnikatelům možnost čerpat finance ze strukturálních fondů i v programovacím období 2007 – 2013. V roce 2007 byly ukončeny národní programy financované výhradně ze státního rozpočtu a dále je finanční podpora malým a středním podnikům poskytována zejména ze strukturálních fondů EU. Pro přidělování dotací byl Evropskou komisí schválen dne 3. 12. 2007 nový Operační program Podnikání a inovace, který je hlavním opatřením zaměřeným na přímou podporu malého a středního podnikání v roce 2008. [8]

1.1 Definice MSP

Drobné, malé a střední podniky jsou hlavním zdrojem podnikatelských dovedností, inovací a zaměstnanosti. Tyto podniky ovšem často narážejí na překážky, které mohou jen stěží sami ovlivnit. Malé a střední podniky mohou mít často potíže při získávání úvěru, zejména v počáteční fázi podnikání. Jejich omezené zdroje mohou rovněž omezit přístup k novým technologiím nebo inovacím. Proto patří podpora malých a středních podniků k jedné z priorit Evropské komise v oblasti hospodářského růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a hospodářské a sociální soudržnosti. Na jednotném trhu bez vnitřních hranic je nezbytné, aby se opat-

ření ve prospěch malých a středních podniků zakládala na společné definici, a tím se zlepšila jejich soudržnost a účinnost a omezilo se narušování hospodářské soutěže. [9]

Žadatelé o podporu v programech pro malé a střední podniky (MSP) musí jako příjemci veřejné podpory od 1. ledna 2005 splňovat novou definici Evropské unie pro MSP, která vstupuje v platnost pro členské země EU ke stejnému datu. Jejím cílem je zajistit malým a středním podnikům možnost přístupu k podporám, ať už na národní nebo evropské úrovni. Podpory pro podnikatele jsou poskytovány zejména MSP. Pokud se chce firma o podporu, která je určena pro MSP ucházet, musí tuto definici splňovat. Hlavními kritérii je počet zaměstnanců ve firmě a dané ekonomické veličiny. Velikost podniku je zásadní, protože v programech podpory je často uvedeno, že je daná podpora určena pouze pro malé a střední firmy. Mezi další kritéria patří roční tržby, hodnota aktiv a nezávislost. [10]

1. Za drobného, malého a středního podnikatele¹ se považuje subjekt, pokud:

- a) zaměstnává méně než 250 zaměstnanců, a
- b) jeho aktiva²/majetek³ nepřesahují korunový ekvivalent částky 43 mil. EUR nebo má obrat/příjmy nepřesahující korunový ekvivalent 50 mil. EUR.

2. Za malého podnikatele se považuje subjekt, pokud:

- a) zaměstnává méně než 50 zaměstnanců, a
- b) jeho aktiva/majetek, nebo obrat/příjmy nepřesahují korunový ekvivalent 10 mil. EUR.

3. Za drobného podnikatele se považuje subjekt, pokud:

- a) zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a
- b) jeho aktiva/majetek nebo obrat/příjmy nepřesahují korunový ekvivalent 2 mil. EUR. [10]

¹ Podnikem se rozumí každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost bez ohledu na jeho právní formu. Hospodářskou činností se rozumí nabízení služeb a zboží na trhu.

² Z rozvahy u podnikatele, který vede účetnictví.

³ Z daňové evidence podnikatele, který nevede účetnictví.

1.1.1 Výhody a nevýhody MSP

Malé a střední podniky jsou významným sektorem tržní ekonomiky. Trvalá pozornost věnovaná tomuto sektoru má své racionální důvody. Ty spočívají ve specifických přednostech MSP, ale i v jejich nevýhodách resp. zranitelnosti.

Předností je

- relativní pružnost, rychlost odezvy (vč. vzniku a zániku firmy) na změny podmínek,
- relativně vysoká schopnost absorpce pracovní síly díky pružnosti,
- schopnost vyplnit mezeru ve struktuře obchodních vztahů mezi velkými podniky (role subdodavatele).

Nevýhody jsou naopak dány

- obtížnějším resp. nákladnějším přístupem ke kapitálu, informacím a znalostem,
- menší schopností eliminovat důsledky výkyvů vnějších vlivů v počátečním stadiu svého vývoje (startu),
- menšími zábranami při uvolňování nadbytečné pracovní síly.

Proto také vlády volí různé formy veřejné podpory MSP vč. finanční. Pokud jsou pravidla této podpory nastavena správně, nejde o zvýhodňování těchto podnikatelských subjektů na úkor jiných (a tedy porušení pravidel trhu), ale právě o zmírňování uvedených nevýhod.

[11]

1.1.2 Podnikatelské prostředí

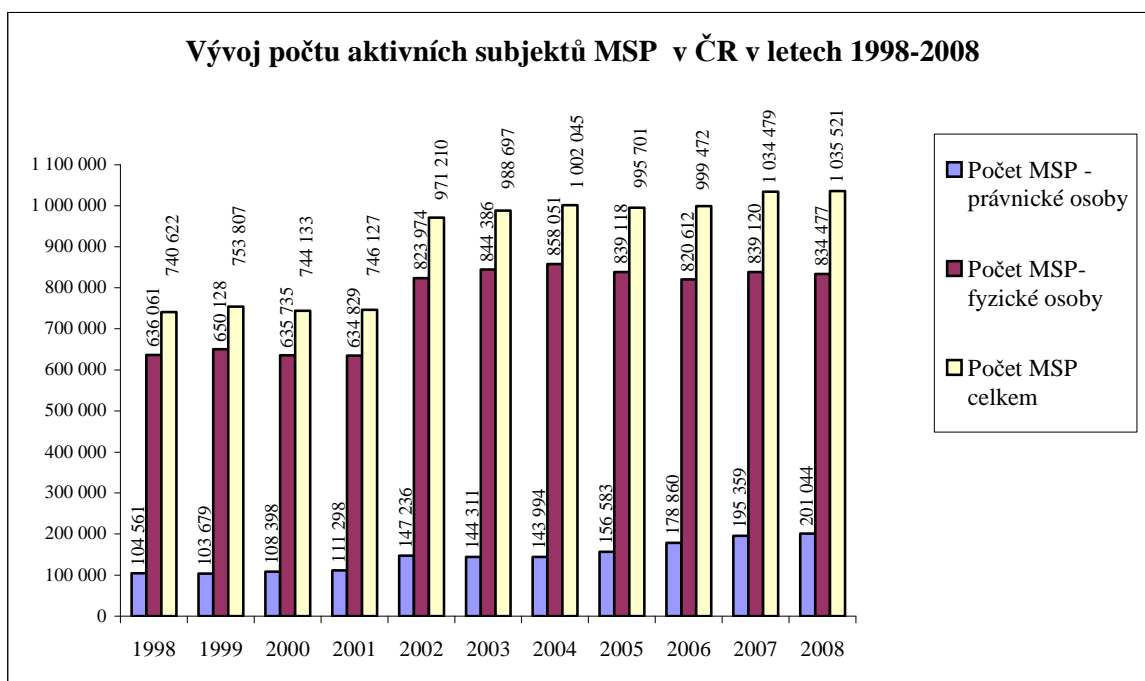
Podnikatelské prostředí je tvořeno širokou škálou podmínek pro podnikání v oblasti legislativy, v oblasti institucionální infrastruktury a v oblasti fungování trhů. Na vytváření podnikatelského prostředí se podílejí zejména státní orgány reprezentované zákonodárnými sbory a ministerstvy a jim na roveň postavenými orgány státní správy, státem zřízené nebo státem podporované instituce a agentury, soudy, orgány veřejné samosprávy, vzdělávací zařízení všech typů, výzkumná a vývojová pracoviště, subjekty působící v oblasti peněžnictví, banky, pojišťovny, instituce kapitálového trhu, leasingové společnosti, podnikatelská samospráva (komory, svazy, asociace, spolky a další) a poradenské, zprostředkovatelské a obdobné organizace, ale také tržní subjekty - reální a potenciální konkurenti a reální a potenciální kooperační partneři. [12]

Podnikatelské prostředí České republiky, ve kterém působí malí a střední podnikatelé po vstupu České republiky do Evropské unie, se vyznačuje těmito hlavními rysy:

- relativně vysokou mírou otevřenosti ekonomiky, která se prohloubila vstupem do Evropské unie,
- harmonizací většiny národních předpisů s legislativou Evropské unie,
- klesající mírou daně z příjmu, při zachování relativně vysokého zdanění práce (odvody na zdravotní a sociální pojištění) a celkové složitosti daňového systému a jeho relativně vysoké administrativní náročnosti, zejména pro drobné podnikatele,
- vysokou mírou ochrany zaměstnanců při ukončování pracovního poměru omezující pružnou reakci na vývoj trhu,
- omezeným kapitálovým trhem a chybějícím kapitálovým trhem pro společnosti mimo hlavní trh,
- konsolidovaným bankovním sektorem a leasingovým trhem s rostoucí nabídkou produktů pro malé a střední podnikatele,
- chybějícími nástroji pro financování vysoce inovativních projektů menších podnikatelů s kratší historií,
- zlepšujícími se možnostmi vymahatelnosti práva a rostoucím rozsahem informací o úvěrové historii dlužníků, avšak se zatím přetrvávající poměrně dlouhou dobou potřebnou k vymáhání pohledávek,
- strukturou nabídky pracovní síly, která z hlediska její kvalifikace a lokalizace postupně reaguje na potřeby trhu a řešení dílčích deficitů,
- již poměrně vyspělým a propracovaným systémem institucí a nástrojů pro poskytování přímých a nepřímých podpor pro malé a střední podnikatele s vysokým podílem veřejných prostředků využívaných pro nepřímé formy podpory, převažujícím podílem dotací jako nástroje přímé podpory a poměrně administrativně náročnými procedurami pro získání a vyplácení většiny typů podpor,
- vytvořením a rozvojem nezbytných struktur pro čerpání prostředků z evropských fondů a rostoucí zkušeností v této oblasti,

- přílivem zahraničních investic generujících poptávku po subdodavatelích zvyšujících kupní sílu v regionech jejich realizace a vytvářejících rostoucí trhy pro terciální obory činnosti zejména obchod a služby,
- zlepšující se nabídkou průmyslových zón na zelené louce a dalších vhodných podnikatelských nemovitostí a nedostatečným využitím již dříve vzniklých, nyní však nevyužívaných a zanedbaných produktivních ploch,
- nedostatečnou infrastrukturou k usnadnění přenosů výsledků výzkumu vývoje do komerčního využití. [5]

1.2 Aktuální stav malého a středního podnikání v ČR

Graf. 1. Vývoj počtu aktivních subjektů MSP v ČR v letech 1998-2008 [8]

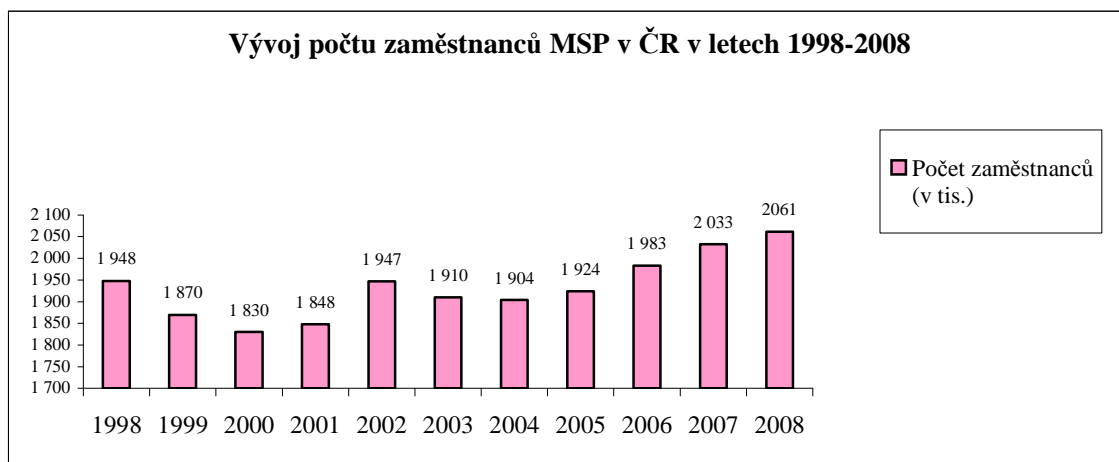
V České republice bylo k 31. 12. 2008 vydáno 2 815 tis. živnostenských oprávnění, což oproti roku 2007 představuje pokles o 1 146 tis. vydaných živnostenských oprávnění, tj. o 28,9 %. Snížení počtu vydaných živnostenských oprávnění přinesla novela živnostenského zákona. Místo původních 125 volných živností vznikla jedna volná živnost s předmětem podnikání "Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona", která zahrnuje 80 oborů činností. K redukci došlo i u živností řemeslných, vázaných i koncesovaných.

Živnostenská oprávnění vlastnilo k 31. 12. 2008 celkem 2 112 tis. podnikatelů, z toho bylo 285 tis. právnických osob. Oproti roku 2007 se celkový počet podnikatelů vlastnicích živnostenská oprávnění zvýšil o 58 tis., tj. o 2,83 %. [8]

Podle údajů ČSÚ vykazovalo podnikatelskou činnost k 31. 12. 2008 v ČR celkem 1 037 255 právnických a fyzických osob, z toho bylo 1 035 521 MSP. Oproti roku 2007 je to nárůst o 1 042 MSP subjektů, tj. 0,1 %. K největšímu nárůstu celkového počtu MSP došlo oproti roku 2007 ve službách a v průmyslu.

U právnických osob MSP došlo k nárůstu o 5 685 subjektů (o 2,9 %), a to zejména právě ve službách (o 5,85 %) a v průmyslu (o 5,62 %). U fyzických osob došlo k poklesu o 4 643 subjektů (o 0,56 %) na celkových 834 477 podnikajících fyzických osob. K poklesu došlo především v obchodu, peněžnictví a službách.

Podíl MSP na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v roce 2008 byl 99,83 %. [8]

Graf. 2. Vývoj počtu zaměstnanců MSP v ČR v letech 1998-2008 [8]

Celkový počet zaměstnanců MSP se v roce 2008 zvýšil oproti roku 2007 o 28 tis. (o 1,38 %) na celkových 2 061 tis. zaměstnanců. K absolutnímu poklesu počtu zaměstnanců došlo v roce 2008 v zemědělství. K absolutnímu nárůstu zaměstnanosti došlo zejména v obchodu a službách. Podíl zaměstnanců MSP na celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v ČR v roce 2008 klesl oproti roku 2007 pouze o 0,1 procentního bodu. [7]

Pro zaměření koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období let 2007-2013 je důležité poznání výchozího stavu a identifikace příležitostí k jeho pozitivní změně. Pozice malých a středních podnikatelů byla v posledních 7 letech poměrně stabilní.

Z dosaženého stavu a vývojových tendencí vyplývají tyto hlavní závěry:

- malí a střední podnikatelé představují stabilizující prvek zejména z pohledu zaměstnanosti, kde si trvale udržují podíl těsně nad 60 % celkové zaměstnanosti s mírnou tendencí k růstu,
- malí a střední podnikatelé byli doposud schopni držet krok s vývojem efektivnosti a výkonnosti ve velkých podnicích. To prokazuje zachování jejich podílu na HDP a vývozu (okolo 35 %), výkonech i vyprodukované přidané hodnotě (nad 50 %),
- malí a střední podnikatelé výrazně převažují z hlediska podílu na zaměstnanosti i přidané hodnotě v pohostinství, ve službách, v obchodě a ve stavebnictví, a to s podílem 80 % a více,
- v průmyslu a dopravě mají malí a střední podnikatelé přibližně třetinový podíl na zaměstnanosti a tvorbě přidané hodnoty,
- rostoucí a relativně vysoký je podíl malých a středních podnikatelů na celkových investicích realizovaných v ČR, který v roce 2004 již přesáhl 50 % a tento trend pokračuje,
- z hlediska struktury samotného sektoru malých a středních podnikatelů mají nejvýznamnější podíl podnikatelé působící v některých odvětvích zpracovatelského průmyslu, obchodu a služeb,
- přetrvávající technologické zaostávání v řadě odvětví je k dosažení potřebné konkurenceschopnosti dosud kompenzováno levnější pracovní silou a relativně dlouhou reálnou pracovní dobou. [12]

1.3 Legislativa

Pravidla pro poskytování podpor malým a středním podnikatelům z prostředků státního rozpočtu na podporu jejich výkonnosti, konkurenceschopnosti a pro zmírnění nevýhod vyplývajících z jejich malé ekonomické síly stanoví zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání a zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. [8]

Zákon o podpoře malého a středního podnikání upravuje systém a nástroje státní podpory MSP (mimo zemědělskou a lesnickou prvovýrobu). Žadatelé musí vyhovovat kritériím předpisů EU, mít trvalý pobyt/sídlo na území ČR. Zákon definuje formy (návrtná finanční výpomoc, dotace, finanční příspěvek, záruka, úvěr se sníženou úrokovou sazbou) a oblasti podpory (mj. projekty zaměřené na investice, hospodářské a technické poradenství, získávání informací o podnikání, projekty výzkumu a vývoje, nová pracovní místa, účast na veletrzích). [13]

Podle zákona může být podpora poskytnuta na:

- a) projekty zaměřené na investice,
- b) výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem,
- c) zvyšování odbornosti dospělých,
- d) hospodářské a technické poradenství,
- e) projekty sdružení pro rozvoj malých a středních podnikatelů a posílení jejich postavení na trhu,
- f) získávání informací o podnikání,
- g) projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají,
- h) projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
- i) vytváření nových pracovních míst,
- j) navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
- k) zavedení systémů zajišťujících zvýšení kvality produkce a řízení podniků a využití služeb podporujících zvýšení konkurenceschopnosti,
- l) projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb nebo vybraných provozních nákladů určených na činnosti spojené s ochranou životního prostředí. [7]

Podpora se poskytuje ve formě:

- návratné finanční výpomoci,
- dotace,
- finančního příspěvku,
- záruky, nebo
- úvěru se sníženou úrokovou sazbou. [7]

Tato podpora může být poskytnuta na základě programů podpory schválené vládou. Podpora ve formě dotace a návratné finanční výpomoci se poskytuje na základě rozhodnutí poskytovatele podpory. V případě zbývajících tří forem se poskytuje podpora na základě smlouvy mezi poskytovatelem a příjemcem podpory. [1]

Dalšími předpisy, kterými se řídilo poskytování podpor v roce 2008, jsou nařízení Komise (ES) č. 70/2001, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na státní podpory malým a středním podnikům, které stanoví maximální míry podpory; nařízení Komise (ES) č. 68/2001, o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES u poskytování podpor na vzdělávání; nařízení Komise (ES) č. 1628/2006, o použití článků 87 a 88 Smlouvy na vnitrostátní regionální investiční podporu; a nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. [8]

Dne 29. 8. 2008 nabylo účinnosti nařízení Komise (ES) č. 800/2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách). Toto nařízení nahrazuje nařízení č. 68/2001, nařízení č. 70/2001, nařízení č. 2204/2002 a nařízení č. 1628/2006 a upravuje podmínky poskytování veřejné podpory, které dosud bylo možno podle uvedených nařízení poskytovat. Nařízení Komise č. 800/2008 nově vymezuje oblasti veřejné podpory slučitelné se společným trhem. Obsahuje také definici malých a středních podniků. [8]

Existují dva režimy podpory:

- podpora malého rozsahu (podpora de minimis), která nepodléhá oznamovací povinnosti vůči Evropské unii, jedná se o podporu, poskytnou jednomu podniku po dobu tří let nepřesahující 200 000 €,

- podpora omezená regionální mapou intenzity veřejné podpory, která určuje maximální možnou míru veřejné podpory, která může být podniku nebo investorovi poskytnuta v daném regionu soudržnosti NUTS II⁴. [3]

1.4 Faktory ovlivňující podnikání

Snížení počtu subjektů a částečný úpadek malých organizací (obzvláště mikrofirem) vypoovídá o nelehké situaci těchto ekonomických subjektů na našem trhu. Pro zajištění zdravého vývoje malopodnikatelského prostředí jsou velmi důležitá systémová opatření, která jsou zaměřena na pomoc nejen malým, ale i středním podnikům. Jedná se zejména o oblasti vyplývající z externího prostředí a jejich odstranění je jedním z cílů Operačního programu Podnikání a Inovace pro léta 2007- 2013 :

- snížení daňové zátěže podnikatelských subjektů,
- zefektivnění vynucování práva v obchodních vztazích,
- odstraňování administrativních překážek,
- zlepšení přístupu k bankovním úvěrům,
- podpora aktivní síťové kooperace malých a středních podniků navzájem a s okolním prostředím. [4]

Obecně můžeme bariéry podnikání vymezit jako *vnitřní* (endogenní) , kdy člověk podnikat nechce (nemá motiv, bojí se, nemá potřebné vlastnosti), nebo nemůže (nemá zdroje, podnikatelské prostory, nemá podporu, např. doma), a neumí to (nemá na to, neví v čem má podnikat, nemá potřebné znalosti).

Mezi *vnější* (exogenní) bariéry podnikání můžeme zařadit právní prostředí, tedy podmínky pro založení a fungování podniku, ekonomické prostředí, zejména účetní, daňové, celní a další požadavky. Vliv má také infrastruktura pro podnikání , což představuje banky, pojištění, komunikace, vzdělávání, veřejná správa a v neposlední řadě veřejné mínění , tedy atmosféra a názory. [4]

⁴ Územní jednotka, odpovídá úrovni středního článku územně správního členění daného státu, používá se pro vzájemná statistická srovnávání a pro účely zařazení regionů různé úrovně pod jednotlivé cíle regionální a strukturální politiky EU, v ČR 8 územních jednotek NUTS II.

V porovnání s velkými podniky malé a střední podniky disponují malou ekonomickou silou, nedostatečným přístupem na trhy, nízkou konkurenceschopností a jejich pozice v soutěži o veřejné zakázky je značně slabá. Na základě studia působení malých a středních podniků v ekonomickém systému státu lze definovat hlavní obecně platné bariéry rozvoje malého a středního podnikání v České republice vyplývající ze současného stavu podnikatelského prostředí:

- Nízká efektivita a funkčnost systému podpory malého a středního podnikání ze strany státu a jeho orgánů, s tím také souvisí účinnost a cílenost nástrojů podpory malého a středního podnikání, která není dostatečná.
- Nižší dostupnost potřebných informací a poradenských služeb včetně nedostačujících znalostí způsobů zpracování a možností využívání informací.
- Vysoké daňové zatížení a administrativní překážky, kvalita legislativy a vymahatelnost práva.
- Nedostatek počátečního finančního kapitálu, nízká dostupnost bankovních úvěrů a obecně obtížný přístup ke kapitálu a tím i omezující možnost pro financování rozvojových aktivit.
- Regionální diference v míře předpokladů pro výkon ekonomických aktivit (regionální rozdíly ve struktuře, infrastruktuře, demografii, aj.). [4]

Mezi další bariéry podnikání může patřit nedostatečná motivace podnikatelského subjektu, obava z rizik, nízká úroveň znalostí. Ovšem jednou z nejvýznamnějších bariér je nedostatek vlastního kapitálu, kdy se podnikatel stává závislý na externích zdrojích a jen zřídka může realizovat své projekty. [6]

2 PODPORA PODNIKÁNÍ

Otázkám podpory podnikání je věnována pozornost ve všech vyspělých zemích světa. Podnikatelé jsou hybnou silou ekonomiky a to, jaké se těmto subjektům poskytne prostředí a podmínky pro jejich působení a rozvoj, se potom promítne do celkové situace země. Je důležité podporovat především malé a střední podnikatele, kteří jsou flexibilní v přizpůsobování se novým technologiím, trendům a změnám na trhu a jsou schopni vytvářet nová pracovní místa. Slabým místem MSP je především nedostatek vlastního kapitálu. [11]

Přímá finanční podpora projektů malých a středních podnikatelů bude vycházet z těchto zásad:

- zachování účelné míry kontinuity s programy, jejichž fungování se osvědčilo v období let 2004-2006,
- zvýšení využití nástrojů zabezpečujících přístup malých a středních podnikatelů ke kapitálu, zejména soukromému, založených na principu plné nebo částečné návratnosti a principu rozložení rizika,
- orientace dotační formy především na rozvoj znalostní ekonomiky a podporu poradenských, informačních a vzdělávacích služeb,
- integrace plošně zaměřené podpory podnikatelských projektů zvyšujících konkurenceschopnost malých a středních podnikatelů s regionální podporou, která umožní potřebnou diferenciaci intenzity podpory a zvýšenou podporu pro projekty s vysokými přínosy pro ekonomiku a rozvoj regionů (např. tvorba pracovních míst ve vybraných regionech, zejména území se soustředěnou podporu státu, úspory energie, rozvoj vybraných odvětví),
- podpora rozvoje výrobků s vyšší finalitou a lepším zhodnocením vstupů a příznivějším vlivem na životní prostředí. [12]

Hlavními nástroji podpory rozvoje malých a středních podniků budou cenově zvýhodněné záruky za bankovní úvěry, úvěry se sníženou úrokovou sazbou a podřízené úvěry, dotace a kapitálové vstupy. Rozvoj infrastruktury pro podnikání bude podporován formou dotací.

Zvláštní důraz bude kladen na podpory vstupu do podnikání a na podpory posilující kapitál malých a středních podnikatelů včetně zajištění dostatečných zdrojů na jejich podporu pro vstup na zahraniční trhy, úvěrů pro výrobní zajištění exportních zakázek a poskytování zvýhodněného pojišťování exportních rizik.

Celostátní programy budou financovány s využitím zejména prostředků strukturálních fondů a státního rozpočtu. Programy realizované regiony budou financovány z prostředků strukturálních fondů a krajů. V případě záruk, úvěrů a rizikového kapitálu budou vytvářeny fondy s účastí veřejných prostředků v souladu s legislativou EU pro jejich tvorbu, správu pohledávek z jejich operací a jejich vypořádání.

Programy, z nichž budou podnikatelé získávat prostředky strukturálních fondů, budou zaměřeny na:

- investičně zaměřené projekty ke zvyšování konkurenceschopnosti, zejména v důsledku realizace inovací,
- vstup do podnikání,
- podporu vstupu na zahraniční trhy,
- podporu rozvoje lidských zdrojů včetně oblasti mezinárodního obchodu,
- úspory energií,
- využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Programy financované z prostředků státního rozpočtu v závislosti na jeho zdrojových možnostech budou zaměřeny zejména na:

- poradenství,
- certifikace,
- tvorbu špičkového designu,
- podporu přípravy projektů pro výzkum a vývoj v rámcových programech EU,
- investiční projekty malých a středních podnikatelů na území ČR, kde podnikání nelze podporovat ze strukturálních fondů,
- podporu zapojení podniků do procesu internacionalizace. [12]

2.1 Operační programy pro MSP v období 2007-2013

Všechny vyhlášené národní programy podpory lze vnímat jako významný nástroj pomoci v podnikání malým a středním podnikatelům v České republice. V celku je nelze považovat za plně systémovou podporu malého a středního podnikání, jde spíše o doplňkovou, i když nezanedbatelnou formu podpory podnikání. Čerpání této podpory je limitováno zejména následujícími faktory:

- přiznání/přidělení podpory není nárokové (a to ani při splnění všech kritérií a podmínek),
- čerpání podpory (dotace) může být kdykoliv v průběhu roku omezeno či úplně zrušeno (např. z důvodů nedostatku financí),
- nelze ani vyloučit v průběhu vyhlášovacího období úpravu podmínek programu a/či změnu vlastního znění programu (tzv. stabilita programu).

Dále je zapotřebí si uvědomit, že počet podnikatelů, kteří z vyhlášených programů skutečně získají peníze, bude v porovnání s celkovým počtem firem v ČR malý. Přesto se jedná o určitý zdroj financí, který mohou podnikatelé, a to zejména v kategorii MSP, použít pro další rozvoj své činnosti. [14]

V období 2007–2013 může Česká republika z různých fondů získat přibližně 26,7 mld. EUR. Přípravu ČR na využívání fondů EU koordinuje Ministerstvo pro místní rozvoj. Česká republika připravila pro období 2007 – 2013 celkem 24 operačních programů. [15]

Vzhledem k tomu, že ne všechny operační programy či jejich části – jednotlivé priority a oblasti podpory – jsou určeny pro podnikatelské subjekty, je dále uváděn rozbor jednotlivých OP podle využitelnosti pro MSP. [8]

2.1.1 Operační program Podnikání a inovace (OPPI)

Výkonem funkce Řídícího orgánu tohoto OP je pověřeno Ministerstvo průmyslu a obchodu, zprostředkující subjekty jsou CzechInvest, Česká energetická agentura, CzechTrade a Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB). Pro realizaci v období 2007 – 2013 bylo uvolněno 3 041 312 546 EUR. Od r. 2007 bylo k 31. 12. 2008 autorizováno, včetně převodů do úvěrového a záručního fondu, 3,5 mld. Kč, z toho 3,245 mld. na podporu MSP. Plán čerpání na rok 2009 byl stanoven ve výši cca 9 mld. Kč. OPPI v sobě zahrnuje celkem 6 priorit s 15 programy a je určen pro regiony ČR kromě Prahy. [8]

Priorita 1 Vznik firem

- **Podpora začínajícím podnikatelům**

Příjemci podpory budou drobní podnikatelé (do 10 zaměstnanců). Podpora bude poskytována formou bezúročného úvěru nebo zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem. Program pro realizaci této priority: START.

- **Využití nových finančních nástrojů**

Podpora bude poskytována formou kapitálového vstupu Evropského investičního fondu (EIF) do jednotlivých fondů zaměřených na nově vznikající firmy a firmy ve fázi vývoje. [14]

Priorita 2 Rozvoj firem

- **Bankovní nástroje podpory MSP**

Příjemci podpory jsou MSP. Podpora bude poskytována formou podřízeného úvěru. Programy k naplnění tohoto opatření: PROGRES a ZÁRUKA.

- **Podpora nových výrobních technologií, informačních a komunikačních technologií (ICT) a vybraných strategických služeb**

Příjemci podpory budou v případě investic do nových výrobních technologií MSP, v případě podpory rozvoje strategických a ICT služeb budou příjemci podpory i velké podniky. [14]

Priorita 3 Efektivní energie

- **Úspory energie a obnovitelné zdroje energie**

Příjemci budou MSP, v odůvodnitelných případech i velké podniky. Podpora bude poskytována formou dotace či podřízeného úvěru. [14]

Priorita 4 Inovace

- **Zvyšování inovační výkonnosti podniků**

Příjemci podpory mohou být všechny podnikatelské subjekty bez omezení velikosti. Podpora bude poskytována formou dotace. Program k realizaci tohoto opatření je INOVACE.

- **Kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj**

Příjemci podpory budou MSP. Podpora bude poskytována formou dotace. Program pro realizaci tohoto opatření je POTENCIÁL. [14]

Priorita 5 Prostředí pro podnikání a inovace

- **Platformy spolupráce**

Příjemci podpory budou MSP, v odůvodněných případech i velké podniky, dále sdružení podnikatelů, podnikatelská seskupení aj. Podpora bude poskytována formou dotace. Opatření bude realizováno prostřednictvím programu SPOLUPRÁCE a PROSPERITA.

- **Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů**

Příjemci podpory budou MSP, v odůvodněných případech i velké podniky, sdružení podnikatelů, podnikatelská seskupení aj. Podpora bude poskytována formou dotace prostřednictvím programu ŠKOLÍCÍ STŘEDISKA.

- **Infrastruktura pro podnikání**

Příjemci podpory budou MSP, v odůvodněných případech i velké podniky. Podpora je poskytována formou dotace v rámci programu NEMOVITOSTI. [14]

Priorita 6 Služby pro rozvoj podnikání

- **Podpora poradenských služeb**

Příjemci budou MSP. Podpora bude poskytována prostřednictvím programu PORADENSTVÍ formou dotace.

- **Podpora marketingových služeb**

Příjemci budou MSP, v případě společné účasti na zahraničních veletrzích a výstavách výjimečně i velké podniky. Forma bude poskytována formou dotace v rámci programu MARKETING. [14]

Operační program Podnikání a inovace je základním programem podpory v kompetenci MPO pro malé a střední podniky na další období. V rámci OPPI jsou na podporu malých a středních podnikatelů zaměřeny následující programy:

- **START**

Cíl: umožnit realizaci podnikatelských záměrů právnických nebo fyzických osob poprvé vstupujících do podnikání. Podpora je ve formě bezúročného úvěru nebo zvýhodněné záruky s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru.

- **PROGRES**

Cíl: umožnit realizace rozvojových podnikatelských projektů malých a středních podniků, zvýšení zaměstnanosti v regionech. Nástrojem podpory jsou podřízené úvěry nebo podřízené úvěry s finančním příspěvkem.

- **ZÁRUKA**

Cíl: pomocí zvýhodněných záruk a zvýhodněných záruk s finančním příspěvkem k zaručovanému úvěru usnadňovat zejména realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů zaměřených na investice a zvyšovat tak jejich konkurenceschopnost.

- **PORADENSTVÍ**

Cíl: zlepšení kvality a dostupnosti poradenských služeb pro malé a střední podniky a tím i zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Podporovanou aktivitou tohoto programu jsou poradenské služby v rámci individuálních projektů MSP.

- **INOVACE - Inovační projekt**

Cíl: zvýšení inovačního potenciálu malých, středních i velkých podniků prostřednictvím dotací na zavedení inovací do výroby a na trh. Firmy si mohou v rámci programu pořídit zejména moderní stroje, zařízení, know-how a licence k realizaci inovací.

- **INOVACE - Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví (INOVACE - Patent)**

Cíl: podpora získání průmyslově-právní ochrany nehmotných statků v podobě patentů, užitných vzorů, průmyslových vzorů a ochranných známek.

- **POTENCIÁL**

Cíl: zavádění a zvyšování kapacit společností pro realizaci výzkumných a vývojových aktivit a s tím spojené zvýšení počtu subjektů provádějících vlastní výzkum, vývoj a inovace.

- **MARKETING**

Cíl: posílení mezinárodní konkurenceschopnosti podniků prostřednictvím podpory získávání marketingových informací, tvorby propagačních materiálů, tvorby cizojazyčných internetových stránek a podpory individuálních účastí na zahraničních veletrzích a výstavách.

- **NEMOVITOSTI**

Cíl: stimulovat vznik a rozvoj podnikatelských nemovitostí včetně související infrastruktury a přispět tak ke vzniku funkčního trhu nemovitostí a k zlepšení investičního a životního prostředí.

- **ICT V PODNICÍCH**

Cíl: podpora zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků prostřednictvím kvalitativně vyššího využití jejich potenciálu v oblasti pořízování a rozšiřování informačních systémů a vytváření kvalitativně vyšší úrovně infrastruktury informačních systémů podniku.

- **PROSPERITA**

Cíl: prostřednictvím dotací podporovat zakládání a další rozvoj subjektů infrastruktury pro průmyslový výzkum, technologický vývoj a inovace zaměřených zejména na realizaci nových technologií a konkurenceschopných výrobků a služeb. V souvislosti s podporou inovační infrastruktury pro nově vznikající inovační firmy se program dále zaměřuje na podporu zakládání, činnosti a dalšího rozvoje podnikatelských inkubátorů.

- **ŠKOLICÍ STŘEDISKA**

Cíl: poskytnout dotace podnikatelům na výstavbu, rekonstrukci nebo pořízení školicích středisek, kde budou zaměstnanci firem získávat konkrétní dovednosti a znalosti, které mohou bezprostředně uplatnit ve své praxi. [8]

- **SPOLUPRÁCE – Klastry**

Cíl: podpora vzniku klastrů⁵ jakožto regionálně umístěných souborů navzájem propojených společností, specializovaných dodavatelů, poskytovatelů služeb, firem v příbuzných oborech a přidružených institucí a organizací, které si navzájem konkurují, ale také navzájem spolupracují. [8]

2.1.2 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)

Cílem tohoto programu určeným pro cílové skupiny mimo území hl. města Prahy je zvyšování zaměstnanosti a hospodářského růstu prostřednictvím rozvoje efektivního a flexibilního trhu práce, kvalifikované a konkurenceschopné pracovní síly a integrace sociálně vyloučených skupin obyvatelstva. Řídícím orgánem je Ministerstvo práce a sociálních věcí. [14]

Priorita 1 Adaptabilita

Příjemci budou mj. podnikatelské subjekty bez omezení velikosti, cílovou oblastí podpory jsou zaměstnavatelé a jejich zaměstnanci. Podpora bude věnována i začínajícím podnikatelům.

Priorita 2 Aktivní politiky trhu práce

Příjemci budou rovněž podnikatelské subjekty bez omezení velikosti, cílovou skupinou uchazeči o zaměstnání a zájemci o zaměstnání. Tato priorita bude převážně realizována prostřednictvím individuálních projektů na základě přímého přidělení finančních prostředků. Vzhledem k tomu, že v rámci této priority budou podporováni jednotlivci, nebude se jednat o veřejnou podporu.

Ostatní priority OP LZZ nejsou z hlediska svého zaměření relevantní pro MSP. [14]

⁵ Klastř je soubor regionálně propojených společností (podnikatelů) a přidružených institucí a organizací - zejména institucí terciárního vzdělávání (vysokých škol, vyšších odborných škol) - jejichž vazby mají potenciál k upevnění a zvýšení jejich konkurenceschopnosti.

2.1.3 Operační program Doprava

S ohledem na záměr programu řídicího orgánu – Ministerstva dopravy – vytvořit podmínky pro zajištění rozvoje kvalitní dopravy podle principů udržitelného rozvoje, přicházejí v úvahu příjemci z řad MSP pouze ve vybraných případech. Především se bude jednat o vlastníky/správce dotčené infrastruktury. [14]

2.1.4 Národní programy podpory MSP

Národní programy financované výhradně ze státního rozpočtu byly ukončeny v roce 2007. V roce 2008 byly vyřizovány pouze žádosti přijaté v roce 2007 (zahrnuté do čerpání prostředků vytvořených v ČMZRB v roce 2007), které však nebyly z časových důvodů v daném roce vyřízeny. [8]

▪ Programy TRH a CERTIFIKACE

V národních programech byla dokončena realizace celoplošného programu CERTIFIKACE poskytujícího příspěvky na získání certifikátu ISO nebo EMAS a úvěrového a záručního programu TRH s působností pouze na území hlavního města Prahy. V rámci těchto programů vyřizovala Českomoravská záruční a rozvojová banka v roce 2008 celkem 807 žádostí o podporu, které byly přijaty v roce 2007, avšak k jejich vyřízení došlo až v roce 2008. Z celkového počtu těchto nevyřízených žádostí bylo 768 žádostí schváleno k poskytnutí podpory a s žadateli byly uzavřeny příslušné smlouvy. Objem podpor na smlouvy uzavřené v roce 2008 tvořil položku ve výši 71,6 mil. Kč. Celá částka byla pokryta z prostředků vytvořených v ČMZRB realizací programů podpory z minulých let, zejména splátkami poskytnutých úvěrů. [8]

Tab. 1. Celkový přehled finančních prostředků použitých na podporu MSP v roce 2008
(v mil. Kč) [8]

programy	veřejné zdroje ČR	veřejné zdroje EU	fin. trh (ČMZRB)	celkem
TRH, CERTIFIKACE	71,6	0	0	71,6
OPPP	427,7	1 283,1	0	1 710,8
OPPI	190,8	1 081,0	109,6	1 381,4
MPO – výzkum, vývoj	1 122,3	0	0	1 122,3
MPO – zahr. veletrhy a výstavy	101,4	0	0	101,4
rámcový program - TCSC	102,7	0	0	102,7
MPO - úspory energie	34,7	0	0	34,7
Info místa pro podnikatele	48,0	0	0	48,0
SROP	185,9	665,2	0	851,1
PRV	36,6	109,9	0	146,5
c e l k e m	2 321,7	3 139,2	109,6	5 570,5

Členství České republiky v Evropské unii umožňuje českým podnikatelům využít zdrojů financování z EU. Rozložení finančních prostředků využitých na podporu malého a středního podnikání v roce 2008 mezi národní zdroje České republiky a mezi zdroje evropské zachycuje Tab. 1. Nejvíce finančních prostředků je poskytováno OPPP, což celkem v roce 2008 činilo 1 710,8 mil. Kč. [8]

2.2 Koncepce rozvoje MSP v letech 2007-20013

Koncepce vymezuje:

- vizi stavu sektoru malých a středních podnikatelů na konci období, které je vymezeno rokem 2013,
- cíle Koncepce,
- směry realizace Koncepce,
- základní principy a priority v alokaci finančních prostředků k realizaci Koncepce.

2.2.1 Vize sektoru malého s středního podnikání

Malí a střední podnikatelé budou početně výrazně převažujícím prvkem podnikatelského sektoru. Jako celek budou zabezpečovat zaměstnanost nadpoloviční většiny práceschopného obyvatelstva. Část těchto podnikatelů, zejména střední velikosti, bude úzce spolupracovat s vysoce exportně orientovanými velkými podniky působícími v České republice a v okolních zemích, nebo bude působit samostatně, případně v aliancích. Předmětem činnosti těchto podnikatelů bude výroba nebo prodej výrobků a služeb i s vysokou přidanou hodnotou. Při jejich vývoji budou více než doposud využívat výsledky tuzemského výzkumu a budou pronikat i mimo prostor EU. Vedle těchto podnikatelů budou podnikat drobní a malí podnikatelé v oblasti tvorby software, designu a poskytování poradenství. Celkově se budou tyto podnikatelé vyznačovat zvýšenou poptávkou po kvalifikované pracovní síle. Hlavním trhem pro tyto podnikatele však bude trh tuzemský. Budou spolu s mikropodniky působit významně na lokálních trzích v oborech spojených s cestovním ruchem a využitím volného času, ve službách, stavebnictví, vzdělávání a dopravě a budou zabezpečovat dostupné zaměstnání i pro méně kvalifikovanou pracovní sílu. [12]

2.2.2 Cíle Koncepce

Hlavním cílem Koncepce, je zajistit konkurenceschopnost sektoru malých a středních podnikatelů působících na území České republiky a tím zachovat a podpořit další rozvoj schopností těchto podniků vytvářet nová pracovní místa, ovlivňovat ekonomický růst a vyrovnávat disproporce v rozvoji jednotlivých regionů. [12]

Nezbytným předpokladem pro dosažení tohoto cíle je koordinace procesů s existujícími i připravovanými politikami Evropské unie, zejména Politikou malého a středního podnikání a úzká spolupráce s organizacemi podnikatelské samosprávy.

Dílčí cíle Koncepce:

- Zlepšit podmínky pro podnikání zejména v oblasti reálného zjednodušení v oblasti daňového systému, zakládání podniků a vymahatelnosti práva.
- Zvýšit kvalitu sektoru malých a středních podnikatelů posílením významu podniků střední i malé velikosti schopných působit jako objemově významní subdodavatelé velkých nadnárodních podniků, pronikat s finálními výrobky na zahraniční trhy i mimo EU, realizovat komerčně výstupy výzkumu a vývoje uskutečňovaného ve spolupráci s tuzemskými vědecko-výzkumnými institucemi a přispívat k rozvoji znalostní ekonomiky.
- Zachovat a dále posílit úlohu malých a středních podnikatelů jako tvůrce nových pracovních míst přispívajících ke snižování rozdílů v ekonomickém rozvoji regionů a jejich částí a podílejících se rozhodujícím způsobem na zabezpečení potřeb lokálních trhů zejména v oblasti služeb včetně cestovního ruchu, vzdělávání, zdravotnictví, stavebnictví a maloobchodu. Za tím účelem vytvářet podmínky pro získávání podpory i pro podnikatelské subjekty, které úspěšně podnikají již delší dobu na trhu.
- Vytvořit s využitím prostředků strukturálních fondů dlouhodobě udržitelný základ pro poskytování přímých podpor pro malé a střední podnikatele prostřednictvím záruk, zvýhodněných úvěrů a rizikového kapitálu a zvýšit tak současně zájem soukromého kapitálu, zejména bank, na financování rozvoje těchto podnikatelů, zejména na modernizaci technického vybavení malých a středních podniků (hmotný a nehmotný investiční majetek).
- Výrazně rozšířit s využitím strukturálních fondů infrastrukturu pro rozvoj podnikání prostřednictvím vědeckotechnických parků, podnikatelských inkubátorů a klastrů. [12]
- Integrovat v účelné míře v rámci celoplošných programů podpory průřezové a regionální priority, zejména zvyšování zaměstnanosti, zvýšit přehlednost a snížit administrativní náročnost získávání a využívání podpor pro malé a střední podnikatele. [12]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 VÝVOJ A VÝZNAM MSP

Jestliže se 90. léta minulého století vyznačovala do značné míry důrazem na kvantitativní aspekty rozvoje malého a středního podnikání, je zejména období po vstupu České republiky do Evropské unie spojeno s rostoucí potřebou posilování kvality sektoru malých a středních podnikatelů. Tato kvalita je vyjádřena v jejich schopnosti obstát v konkurenci na lokálním, národním i mezinárodním trhu nikoliv pouze v důsledku levné pracovní síly a práce ve mzdě, ale i v důsledku rostoucí efektivity podnikatelské činnosti, schopnosti poznat a flexibilně reagovat na podnikatelské příležitosti. Druhá polovina tohoto desetiletí a nepochybně i další léta budou obdobím, ve kterém bude nutné podpořit a urychlit ty změny v sektoru malých a středních podnikatelů, které jsou potřebné k zachování a zvýšení jeho konkurenceschopnosti. [16]

Malé a střední podniky mají nejen v ČR, ale i v Evropě drtivou převahu (99,8 % všech firem v EU, což obnáší 19 milionů MSP, které zaměstnávají více než 74 milionů lidí) a jsou tak bezesporu považovány za páteř celého sektoru tržní ekonomiky, hybnou sílu zaměstnanosti a sociální integrace. MSP umožňují lidem se samostatně realizovat a svobodně si vybrat oblast podnikání. Více než kde jinde je zde nutná velká dávka osobní zodpovědnosti a motivace k výkonu, protože jakákoli chyba může pro takový podnik znamenat vysokou ztrátu, či dokonce definitivní krach. Velkou výhodou těchto subjektů je ale především jejich schopnost mnohem citlivěji, flexibilněji a rychleji reagovat na potřeby trhu a změny ekonomických podmínek. Z pohledu jednotlivých regionů, či obecně státu, kde MSP působí, je důležitým pozitivem fakt, že valná většina firem tohoto typu není zpravidla vlastněna zahraničními podnikatelskými subjekty a tím reprezentuje místní kapitál. Ekonomické i sociální přínosy podnikání tak zůstávají v daném regionu. Nelze opomenout ani těsnější provázanost MSP s místem podnikání, kterému tímto zvyšují zaměstnanost vytvářením nových pracovních míst. Podstatnou výhodou je i jejich role „subdodavatele“, kdy vyplňují mezeru ve struktuře obchodních vztahů mezi výrobními či obchodními podniky. Příkladem mohou být automobilky, které si jako dodavatele vybírají MSP, které jim dodávají buď jednotlivé komponenty nebo poskytují služby. Oblasti, kde jsou MSP více než úspěšné, jsou ty, které jsou pro velké podniky nezajímavé (tam, kde se nevyplatí velkovýroba – některé autodoplňky či autodíly; věci na zakázku). [39]

Období let 2007-2013 nabídne České republice příležitost, která se v podobném rozsahu nemusí již zřejmě opakovat. Touto příležitostí je značný rozsah prostředků ze strukturál-

ních fondů, které bude možné získat. Pokud budou tyto prostředky efektivně využity k dalšímu posílení infrastruktury podporující podnikání a budou investovány do nástrojů vytvářejících základ pro dlouhodobě udržitelný systém přímých podpor pro podnikatele, jsou schopny pozitivně ovlivnit vývoj sektoru malých a středních podnikatelů i za horizontem roku 2013. Úsilí vlády a příslušné části státní správy bude v letech 2007-2013 směřovat k tomu, aby společným úsilím a ve spolupráci se zástupci podnikatelské samosprávy a kraji byly dále zmírňovány a odstraňovány bariéry vzniku, rozvoje a efektivního působení malých a středních podnikatelů jak v české ekonomice, tak i za jejími hranicemi. [16]

3.1 Přínos MSP

Ekonomický a sociální přínos MSP je charakterizován schopnostmi:

- zmírňovat negativní důsledky strukturálních změn,
- působit jako subdodavatelé velkých podniků,
- vytvářet podmínky pro vývoj a zavádění nových technologií a technologických inovací,
- vytvářet pracovní příležitosti za nízkých kapitálových nákladů,
- rychleji se adaptovat na požadavky a výkyvy trhu (velké firmy nejsou tak pružné, mají jistou míru setrvačnosti),
- vyplňovat okrajové oblasti trhu, které nejsou pro větší podniky zajímavé,
- decentralizovat podnikatelské aktivity a napomáhat rychlejšímu rozvoji regionů, menších měst a obcí,
- absorbovat nadbytečné pracovní síly ze zemědělství a velkých restrukturalizovaných firem, často v hospodářsky zanedbaných oblastech,
- významný podíl MSP na tvorbě HDP,
- vyhledávat nové příležitosti k podnikání - vytváření pracovních příležitostí mnohem rychleji než starší a velké podniky se stabilními podnikatelskými aktivitami,
- zajišťovat konkurenci a působit proti monopolním tendencím. [17]

3.2 Negativní vlivy působící na MSP

MSP jsou velmi citlivé na změny v prostředí pro podnikání a to zejména na zatížení nadměrnou byrokracií a lépe se jim bude dařit pokud dojde k omezení administrativních bariér. Možnost využití potenciálu malých a středních podniků v ekonomice je do značné míry závislá na prostředí, kterým jsou obklopeny. Na malé a střední podniky negativně působí především:

- malá ekonomická síla v porovnání s velkými podniky,
- slabá kapitálová základna,
- obtížný přístup ke kapitálu omezující možnost financování rozvojových aktivit,
- horší přístup k odbornému vzdělávání, nižší dostupnost potřebných informací a poradenských služeb,
- nekalá konkurence ze strany velkých podniků a dumpingové ceny dovážených produktů,
- omezení v odbytu hotových výrobků na domácím trhu a zvýšené náklady při jeho vývozu,
- konkurence obchodních řetězců vytvářených kapitálově silnými firmami,
- slabá pozice v soutěži o veřejné zakázky,
- platební nekázeň způsobující druhotnou platební neschopnost,
- vysoké administrativní zatížení.

Opatření zemí s tržní ekonomikou se proto zaměřují na snižování těchto nevýhod, na vytváření vhodných legislativních a ekonomických podmínek vedoucích k podpoře vznikajících a rozvoji již existujících malých a středních podniků. [17]

4 MSP VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Zlínský kraj, ležící ve východní části České republiky, je regionem s významnou průmyslovou tradicí. Mezi důležité faktory ovlivňující ekonomický rozvoj a inovační prostředí ve Zlínském kraji patří jeho geografická poloha a dopravní dostupnost. Po rozpadu Československa v roce 1992 se Zlínský kraj stal příhraničním regionem s negativními ekonomickými dopady, nicméně začlenění České republiky do EU v roce 2004 a později také do Schengenského prostoru pomáhá tuto bariéru eliminovat. V posledních letech se dopravní dostupnost regionu zlepšuje díky probíhající intenzivní výstavbě rychlostních silnic a dálnic a již dnes existuje přímé dálniční spojení Zlínského kraje (město Kroměříž) s hlavním městem ČR, Prahou. Budování tohoto typu komunikací pokračuje dále směrem ke Zlínu a dalším významným městům Zlínského kraje. [18]

Rozmach podnikání ve Zlínském regionu je spjat zejména s osobností Tomáše Bati a jeho rodiny. Ekonomický rozvoj v první polovině dvacátého století podnítil zakládání desítek průmyslových závodů, které daly tomuto kraji charakter průmyslové oblasti. Změny na počátku 90. let a vznik nového územního samosprávného celku Zlínského kraje v roce 2001 umožnily posoudit a vytyčit priority, které povedou k posílení pozice regionu a konkurenceschopnosti jeho podniků. Zlínsko a přilehlé okresy byly v minulosti i na počátku devadesátých let oprávněně chápány jako ekonomicky silné oblasti se zastoupením velkých průmyslových podniků. V polovině 90. let se při restrukturalizaci průmyslu začaly objevovat potíže zapříčiněné převážně vnějšími vlivy (privatizace velkých podniků, špatná dopravní dostupnost a obslužnost kraje, rozdělení republiky, rozpad většiny konsolidovaných výzkumných kapacit v kraji apod.). Vznikající sektor malého a středního podnikání nebyl schopen nahradit velké průmyslové podniky se širokým zázemím. Ani uplatnění významného vnitřního potenciálu kraje v podobě výkonné pracovní síly se s těmito vlivy nevyrovnalo. [19]

4.1 Ekonomická situace Zlínského kraje

Zlínský kraj byl ustanoven k 1. lednu 2000 na základě ústavního zákona č. 347 ze dne 3. prosince 1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Vznikl sloučením okresů Zlín, Kroměříž a Uherské Hradiště, které patřily k Jihomoravskému kraji, a okresu Vsetín, který spadal do Severomoravského kraje. Spolu s Olomouckým krajem tvoří region soudržnosti Střední Morava. S účinností od 1. 1. 2003 se vytvořilo 13 správních obvodů

obcí s rozšířenou působností (obce III. stupně), v jejichž rámci působí 25 územních obvodů pověřených obcí (obce II. stupně).

Svou rozlohou 3 964 km² je čtvrtým nejmenším krajem v republice. Má celkem 304 obcí (z toho 30 měst), ve kterých ke konci roku 2008 žilo 591 412 obyvatel. Hustota zalidnění 149 obyvatel/km² výrazně převyšuje republikový průměr. Nejvyšší zalidněnost je v okrese Zlín (187 obyvatel/km²) a nejnižší v okrese Vsetín (128 obyvatel/km²). [20]

Tab. 2. Základní ekonomická data Zlínského kraje (k 31.12.2008) [18]

<i>Ukazatel</i>	<i>Jednotka</i>	<i>Zlínský kraj</i>	<i>ČR</i>
Počet obyvatel (střední stav)		591 087	10 429 692
HDP (běžné ceny)	mil. Kč	169 153	3 688 994
HDP/obyvatel	Kč	286 172	353 701
HDP (EU27 = 100)	%	64,8 %	80,0 %
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	*152 296	3 321 373
Vývoz	mil. Kč	117 626	2 468 078
Průměrná mzda (fyzické osoby) 2006	Kč	17 387	20 207
Průměrná mzda (fyzické osoby) 2007	Kč	18 778	21 694
Průměrná mzda (fyzické osoby) 2008	Kč	20 401	23 542
Nezaměstnanost 2006	%	7,75 %	7,67 %
Nezaměstnanost 2007	%	6,02 %	5,98 %
Nezaměstnanost 2008	%	6,13 %	5,96 %
Počet ekonomických subjektů		134 373	2 552 149
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	1 633	54 108
* z toho 39,1 % zpracovatelský průmysl			

Zdroj: ČSÚ

Ekonomika v kraji byla a je založena především na zhodnocování vstupních surovin a polotovarů. Export v kraji je negativně poznamenán polohou kraje v rámci ČR. V tvorbě hrubého domácího produktu se Zlínský kraj řadí na 9. místo mezi kraji v ČR. V roce 2008 dosáhla průměrná hodnota HDP na 1 obyvatele kraje 286 172 Kč (v běžných cenách).

Průmyslový potenciál Zlínského kraje tvoří podniky zpracovatelského průmyslu, kterých je 17,2 % z registrovaných subjektů celkem. Zejména jde o podniky průmyslu kovodělného, dřevozpracujícího, elektrotechnického a textilního. [20]

Slabší stránkou průmyslových podniků v kraji je však nízká úroveň modernizace výroby ve srovnání s ČR a méně špičkových a progresivních technologií. Dosavadní průmyslový potenciál kraje je založen na existenci dříve významných strojírenských výrobních podniků.

V zemědělství došlo proti roku 2007 ke zvýšení průměrného hektarového výnosu obilovin o 1 t, na 5,8 t.

V bytové výstavbě bylo dokončeno během roku 2008 na území kraje 1 326 bytů, z toho 839 v rodinných domech. Průměrná obytná plocha dokončeného bytu byla 84 m². Ke konci roku zůstalo rozestavěno 8 984 bytů.

K 31. 12. 2008 registroval Český statistický úřad ve Zlínském kraji celkem 134 373 právnických a fyzických subjektů, z nichž 15 622 subjektů mělo zaměstnance, s počtem zaměstnanců 25 a více je v kraji 1 608 firem.

K 31. 12. 2008 evidovaly úřady práce Zlínského kraje celkem 20 048 uchazečů o zaměstnání, registrovaná míra nezaměstnanosti byla 6,13 %. V rámci kraje měl nejvyšší míru nezaměstnanosti okres Vsetín (7,31 %) a naopak nejnižší okres Zlín (5,09 %). [20]

V tomto rozložení míry nezaměstnanosti v kraji nelze v nejbližších letech očekávat zásadní změny. V roce 2001 se kraj dostal poprvé v míře nezaměstnanosti nad celostátní průměr a zde setrvává. V kraji připadá na 1 volné pracovní místo zhruba 10 uchazečů s průměrným věkem 39 let. Průměrná mzda v kraji v roce 2008 činila 20 401 Kč. [19]

V oblasti výdajů na výzkum a vývoj vykazuje Zlínský kraj podprůměrnou hodnotu mezi kraji ČR, nicméně více než dvě třetiny tohoto objemu jsou financovány z podnikatelských zdrojů. Dle pravidelných šetření Českého statistického úřadu je ve Zlínském kraji dlouhodobě nadprůměrně vysoký podíl inovujících podniků. Tento údaj je potvrzen také statistikou objemu čerpání prostředků strukturálních fondů EU na podporu inovací firem (Operační program Podnikání a inovace, program Inovace). Dle údajů za období let 2007 – 2009 (do 31. 7. 2009) je Zlínský kraj mezi všemi kraji v ČR v tomto ukazateli nejúspěšnější. Inovační projekty podpořené ze zdrojů EU jsou realizovány zejména v průmyslu. [18]

5 INOVAČNÍ PROSTŘEDÍ PRO INOVACE VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Každá firma k udržení popř. zvýšení konkurenceschopnosti, musí operativně reagovat na měnící se požadavky zákazníků. Firma si tím zajišťuje zisk, kterým financuje svůj provoz a rozvoj. V současnosti dochází ke globalizaci trhů a tím i nárůstu konkurence. Proto je důležité věnovat inovacím neustálou pozornost. Firma musí:

- systematicky vyhledávat vhodné inovační příležitosti, které jsou vždy důsledkem změny vnějších podmínek (hospodářská i politická situace, legislativa, sociální podmínky apod.),
- zjišťovat potřeby a přání stávajících zákazníků (na základě marketingového výzkumu) a identifikovat nové potenciální zákazníky,
- realizovat inovační záměry s ohledem na maximální komerční zhodnocení dané příležitosti.

Inovace je důležitým faktorem tržní úspěšnosti, která je zajištěna v případě, že dochází k naplnění potřeb a přání zákazníků. Ti v ideálním případě vyžadují produkt ve vyšší kvalitě, za příznivější cenu a dostupnější, než je produkt konkurence. Konkurenční výhoda příznivé ceny je často upřednostňována před vysokou kvalitou, u určitých produktů může hrát rozhodující roli jejich snadná dostupnost. Konkurenceschopnost je úspěšnost v hospodářské soutěži. Firma potřebuje konkurenční výhody, těmi jsou např. nízké náklady na produkci a diferenciaci produktu. V tomto případě podnik získá konkurenční výhodu realizací inovace, přesněji řečeno inovačním podnikáním. [21]

Regionální samospráva Zlínského kraje vnímá podporu inovačního prostředí jako významnou součást regionální politiky přispívající k všeobecnému rozvoji regionu. Toto je deklarováno v dlouhodobé Strategii rozvoje Zlínského kraje do roku 2020 a také v Regionální inovační strategii Zlínského kraje, která byla schválena v lednu 2008. Její součástí je Akční plán, který obsahuje konkrétní aktivity, které přispějí k podpoře inovací ve Zlínském kraji (ZK) v období let 2008 – 2013. Tyto aktivity jsou směřovány zejména do oblasti:

- posílení spolupráce inovačních firem s vysokými i středními školami ve ZK,
- budování a rozvoje podpůrné infrastruktury pro inovační prostředí ve ZK,

- podpory inovací firem formou seminářů a odborných školení, inovačního portálu, poskytování mikroúvěrů pro začínající podnikatele, vyhledávání a realizace kontaktů pro prohlubování spolupráce,
- meziregionální spolupráce podnikatelského, veřejného a akademického sektoru a zvyšování povědomí o inovačních a vědeckovýzkumných aktivitách v rámci kraje. [18]

Zlínský kraj společně s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně založil společnost Technologické inovační centrum s.r.o., která společně s dalšími subjekty ve Zlínském kraji (převážně s vlastnickým podílem kraje či měst) realizuje celou řadu projektů a aktivit, podporujících realizaci inovací ve firmách Zlínského kraje. V komplexním hodnocení inovačního (a obecně podnikatelského) prostředí přispívá k atraktivitě Zlínského kraje v této oblasti kvalifikovaná pracovní síla, průmyslová tradice a zkušenosti, výzkumně-vývojové kapacity, služby podpůrných institucí a schopnost využívat podpory EU v oblasti inovací. Dále také geografická poloha ve střední Evropě a zlepšující se dopravní dostupnost regionu. Zároveň však také s inovačním prostředím souvisí podpora ze strany regionální samosprávy Zlínského kraje:

- nabídkou zainvestované průmyslové zóny Holešov o rozloze 360 ha, jejíž součástí je také připravovaný Technologický park (předpokládané zahájení provozu v roce 2011),
- financováním rozvojových projektů podnikatelů využitím nástrojů společnosti Regionální podpůrný zdroj, s.r.o. (100% vlastněna ZK),
- kvalifikovaným poradenstvím a pomocí v přípravě projektů v oblasti energetiky zajištěným Energetickou agenturou Zlínského kraje (založena ZK),
- rozvojem exportních aktivit firem v oblasti „východních trhů“ (Rusko, Čína) za asistence Kontaktního centra pro východní trhy, podporovaného ZK,
- aktivitami kanceláře Zastoupení Zlínského kraje v Bruselu. [18]

5.1 Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009-2020

Hlavním cílem Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 - 2020 je přiblížení se či dosažení ekonomické úrovně průměrné hodnotě nynější EU-27 v horizontu sledování této Strategie – tedy do roku 2020. Jako standardní měřítko ekonomické vyspělosti zemí a regionu se používá ukazatel hrubého domácího produktu přepočtený na jednoho obyvatele a vyjádřený v paritě kupní síly (PKS). V roce 2007 se ukazatel HDP na jednoho obyvatele ve Zlínském kraji pohyboval na úrovni 64% hodnoty tohoto ukazatele pro celou Evropskou unii a k dohnání průměrné ekonomické vyspělosti celé „sedmadvacítky“ mu zbývalo 36 procentních bodů. Za realistického předpokladu, že EU-27 po překonání nynějšího období poklesu svou hospodářskou dynamiku obnoví opět na úrovni své „předkrizové“ výkonnosti – tedy přibližně ve výši 2,3% reálného meziročního růstu v dlouhodobém výhledu – dostihne ekonomika Zlínského kraje průměrnou ekonomickou výkonnost (měřeno HDP na jednoho obyvatele) v roce 2020. K naplnění tohoto cíle by Zlínský kraj – přímo i v rámci České republiky jako celku – měl zaměřit veřejné prostředky a výkon veřejné služby na podporu ekonomických aktivit vyznačujících se vysokou přidanou hodnotou při výrobě zboží a poskytování služeb, na vyšší atraktivnost prostředí pro další rozvoj ekonomicky výkonných již etablovaných společností i na příliv či vznik nových z tuzemska i zahraničí. Tímto vývojem vytvořená pracovní místa, založená především na vzdělání, schopnostech a splnění kvalitativních předpokladů, přispějí životní úrovni obyvatel a atraktivnosti regionu jako celku.

Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 - 2020 postavena na čtyřech vzájemně provázaných prioritních oblastech, pilířích, na nichž stojí konkurenceschopnost ekonomiky i kvality života Zlínského kraje:

- konkurenceschopná ekonomika,
- úspěšná společnost,
- efektivní infrastruktura a rozvoj venkova,
- atraktivní region. [23]

Tab. 3. Hlavní pilíře Strategie regionálního rozvoje Zlínského kraje 2009-2020 [23]

Zlínský kraj – region s moderní prosperující ekonomikou s rostoucí životní úrovní a vysokou zaměstnaností, atraktivní pro obyvatele, investory i návštěvníky			
1. Konkurenceschopná ekonomika	2. Úspěšná společnost	3. Efektivní infrastruktura a rozvoj venkova	4. Atraktivní region
<ul style="list-style-type: none"> • Podnikání MSP a služby • Průmysl, věda, výzkum a inovace • Informační a komunikační technologie 	<ul style="list-style-type: none"> • Školství a celoživotní učení • Trh práce • Sociální služby • Zdravotnictví 	<ul style="list-style-type: none"> • Životní prostředí a energetika • Zemědělství a rozvoj venkova • Doprava 	<ul style="list-style-type: none"> • Cestovní ruch • Kultura a památková péče

Celková potřeba finančních prostředků pro realizaci ve Strategii navržených cílů (prostřednictvím úkolů a možných opatření) byla na celé období 2008-2020 vyčíslena na 176,2 miliardy korun. V přepočtu na jeden rok se jedná o průměrných 13,6 miliardy korun ročně.

Tab. 4. Odhadovaná struktura financování SRZK dle zdrojů v mil. Kč [23]

	období 2008-2020	průměr za rok	podíl na celku
fondy EU	86 012,2	6 616,3	48,8%
stát + státní instituce	40 309,6	3 100,7	22,9%
kraj + krajské instituce	12 328,4	948,3	7,0%
obce + obecní instituce	10 447,6	803,7	5,9%
soukromý sektor	27 116,5	2 085,9	15,4%
Celkem	176 214,3	13 554,9	100,0%

Hlavním zdrojem financování by měla být Evropská unie s podílem 48,8 %, (86,0 miliard korun). Druhým nejvýznamnějším zdrojem financování by podle odhadů měl být stát, který se na celkovém finančním krytí bude podílet 22,9 %, (40,3 miliard korun). Očekává se, že soukromý sektor, ať již ziskový, neziskový či občanský, pokryje 15,4 % nezbytných finančních potřeb; (27,1 miliard korun). Finanční zdroje Zlínského kraje, respektive jím založených a řízených institucí, určené na realizaci Strategie, představují 12,3 miliard korun neboli 7,0 % všech potřebných zdrojů. Nejmenší finanční podíl – ve výši 5,9 % – na financování realizace Strategie rozvoje Zlínského kraje budou mít obce, které v absolutním vyjádření na tento účel vydají 10,4 miliardy korun. [23]

5.2 Regionální inovační strategie Zlínského kraje (RIS)

Zlínský kraj, subjekt zodpovědný za ekonomický rozvoj svého území a Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, dynamicky se rozvíjející instituce terciárního vzdělávání a základna vědy a výzkumu, se společně s dalšími partnery v oblasti podpory rozvoje Zlínského kraje shodli na potřebě začít cíleně napomáhat inovačnímu podnikání v kraji a vytvořit v této oblasti strategii, jejímž naplněním přispějí k rozvoji kraje. Na jaře roku 2004 byla vyhlášena výzva pro předkládání projektů na tvorbu regionálních inovačních strategií s nabídkou financování těchto projektů z 6. rámcového programu pro vědu a výzkum EU. Zlínský kraj zareagoval na tuto výzvu a stal se jedním z 33 úspěšných žadatelů. Po ukončení vyjednávání s Evropskou komisí o finální podobě projektu začal v červnu 2005 svoji první regionální inovační strategii tvořit. Při tvorbě regionální inovační strategie je důležitým prvkem partnerství. Jedná se o spolupráci subjektů, které na sebe berou zodpovědnost za ekonomický rozvoj kraje, společně se zapojením zahraničních partnerů, kteří přinášejí zkušenosti v oblasti podpory inovací. [22]

Místní subjekty zapojené ve Zlínském kraji (RIS):

- Zlínský kraj
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
- JVM-RPIC, spol. s r.o.
- Krajská hospodářská komora Zlínského kraje
- Regionální rozvojová agentura východní

Zahraníční partneři v projektu RIS jsou následující:

- Technologické parky Castilla y León (Španělsko)
- Region Piemonte (Itálie)
- PERA Innovation Limited (Velká Británie)
- Informacion y Desarrollo (Infyde – Španělsko)

Proces tvorby regionální inovační strategie ve Zlínském kraji sleduje metodiku Evropské komise, v rámci které jsou identifikovány 3 fáze, kterými postupně Zlínský kraj prochází až k vytvoření dokumentu regionální inovační strategie a zajištění implementace tohoto dokumentu v budoucnu.

Fáze dle metodiky Evropské komise jsou následující:

1. **Definice projektu** – definování cílů projektu, vytvoření povědomí a konsenzus na regionální úrovni, sběr dostupných dat o inovačním prostředí.
2. **Analýza** – analýza výzkumných a vývojových kapacit, analýza potřeb firem v oblasti inovací (dotazníkový průzkum), určení silných a slabých stránek regionu v oblasti inovací.
3. **Strategie, implementace, hodnocení a pilotní projekty** – zpracování Regionální inovační strategie a Akčního Plánu, pilotní projekty – konkrétní akce pro rozvoj inovačního podnikání v kraji, aktivity do budoucna. [22]

Cíle, jichž chce být dosaženo během procesu tvorby RIS jsou následující:

- dosáhnout regionální shody na prioritách a strategických oblastech v inovacích,
- definovat slabé a silné stránky, příležitosti a hrozby týkající se nabídky a poptávky v oblasti inovací v našem regionu,
- iniciovat přípravu pilotních projektů, které napomůžou rozvoji inovací ve Zlínském kraji a hledat možné zdroje financování těchto projektů,
- vytvořit podmínky pro meziregionální spolupráci a přenos zahraničního know-how v oblasti inovací,
- propojit regionální firmy s kapacitami výzkumu a vývoje nejen Zlínského kraje a stimulovat inovační aktivity podniků v našem regionu,
- zvýšit podíl pracovních míst s požadavkem na vyšší vzdělání ve Zlínském kraji.

V jednotlivých prioritních osách strategie je v Akčním plánu navrženo celkem 25 akcí, na které je předběžná alokace 272 220 tis. Kč na období 2008 – 2013. [22]

6 SUBJEKTY PODPORUJÍCÍ PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Ve Zlínském kraji je poměrně široká síť subjektů, které se snaží pomoci podnikatelům v jejich vzniku, rozvoji a expanzi. Několik institucí je zřízeno a podporováno přímo Zlínským krajem. Ostatní jsou celostátní agentury, které mají v každém z krajů pobočku, podnikatelská a další sdružení, která jsou podnikatelům v kraji k dispozici.

6.1 Subjekty zřízené Zlínským krajem

6.1.1 Regionální podpůrný zdroj

Zlínský kraj vytvořil Regionální podpůrný zdroj k tomu, aby mohl podporovat projekty, které například vytvářejí nová pracovní místa nebo byly podpořeny projekty malých a středních podniků, které zvýší export, dále projekty obcí Zlínského kraje a právnických osob založených nebo zřízených Zlínským krajem. Regionální podpůrný zdroj je společnost s ručením omezeným stoprocentně vlastněná Zlínským krajem. Založená je za účelem podpory rozvoje podnikatelské činnosti a realizace rozvojových projektů. Hlavním cílem pro nejbližší období je řešit problémy malých a středních podniků spojené s financováním jejich podnikatelských aktivit. Jde o to vybudovat regionální nástroj podpory podnikání zaměřený na malé a střední podniky, které z různých důvodů dnes nenajdou na standardním bankovním trhu odpovídající produkty. Budou podporovány takové rozvojové projekty malých a středních podniků, které by jinak zůstaly nerealizovány. [24]

6.1.2 Energetická agentura Zlínského kraje

Obecně prospěšná společnost je založena se záměrem napomoci rozvoji území kraje, podpoře zvyšování účinnosti, efektivnosti a soběstačnosti ve využívání zdrojů energie a rozvoje zaměstnanosti. Služby agentury jsou zaměřeny na komplexnější projekty kraje, měst, obcí, podnikatelů a neziskových subjektů, fyzickým osobám zajišťují poradenství především informační střediska EKIS. Nabídka služeb:

- Činnost podnikatelských, finančních, organizačních a ekonomických poradců.
- Pořádání odborných kurzů, školení a jiných vzdělávacích akcí.
- Pořádání výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí.
- Činnost technických poradců v oblasti energetiky. [25]

6.1.3 Technologické inovační centrum

Založení Technologického inovačního centra (TIC) je společným projektem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a Zlínského kraje. Společnost je zakládána dvěma subjekty, které mají v regionu významné postavení a při rozvoji a podpoře inovačního podnikání v regionu hrají důležitou a nezastupitelnou úlohu. Hlavním cílem Technologického inovačního centra je naplňovat strategii ekonomického rozvoje Zlínského kraje, vytvářet podmínky pro vznik a rozvoj inovačních firem, pro využívání výsledků výzkumu a vývoje v podnikatelské praxi s důrazem na high-tech technologie a pro rozvíjení nových oborů, technologií a služeb. Vytvořit nástroje podpory inovačních aktivit, které umožní stimulovat ekonomický růst a prosperitu regionu, zvýší konkurenceschopnost místních firem a přispějí ke vzniku a udržení vysoce kvalifikovaných pracovních míst.

Posláním společnosti je vytvořit zázemí a prostor pro:

- rozvoj a podporu inovačního podnikání v regionu,
- možnosti vzniku klustrových iniciativ,
- komerčně orientovaný vědecký a technologický výzkum,
- využívání výsledků univerzitního výzkumu v podnikatelské praxi. [26]

6.1.4 Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.

Jako organizace cestovního ruchu koordinuje rozvoj cestovního ruchu v turistickém regionu Východní Morava se zaměřením na maximální využití turistického potenciálu území. Hlavním záměrem obecně prospěšné společnosti je napomoci ekonomickému rozvoji kraje a zaměstnanosti, zvýšit návštěvnost kraje v jeho jednotlivých turistických oblastech a vytvářet síť partnerství a služeb v cestovním ruchu. [27]

6.1.5 Zlínský kraj v Bruselu

Funguje od října 2004 jako zastupitelská kancelář Zlínského kraje při Evropské unii. Kancelář je přímo v kontaktu s evropskými institucemi, vede s nimi dialogy a hájí zájmy společností a podnikatelů v kraji. Také přispívá k uskutečnění mezinárodních projektů a rozvíjení vnějších vztahů kraje. Zastoupení Zlínského kraje v Bruselu pomáhá místním společnostem v přístupu na trh EU. Showroom, neboli výstavní místo na webových stránkách Kanceláře, je volně přístupný všem podnikům s přeshraniční dimenzí trhu ze Zlínského kraje. Představuje operační nástroj k mezinárodnímu zviditelnění. Místní firmy zde mají příle-

žitost představit se ve virtuálním prostoru, poskytnout odkaz k vlastním zdrojům informací a sami se informovat, popřípadě navázat kontakty s průmyslovými a obchodními partnery. [28]

6.1.6 Kontaktní centrum pro východní trhy

Kontaktní centrum pro východní trhy vzniklo na základě Dohody mezi Krajskou hospodářskou komorou Zlínského kraje a Zlínským krajem. Zřízením a provozem Kontaktního centra při Krajské hospodářské komoře ZK, tak Zlínský kraj realizuje systém podpory exportních a importních aktivit firem Zlínského kraje. Vzájemná spolupráce vystavená na principu partnerství má za cíl vytvořit funkční pilíře pro realizaci efektivní podpory podnikání ve Zlínském kraji a vytvořit předpoklady pro ekonomický rozvoj Zlínského kraje. Cílem dohody je iniciovat kroky, které povedou k podpoře zavádění nových technologií, inovací, vědy a výzkumu, podpoře malých a středních firem a k podpoře zakládání nových firem. [29]

6.2 Celostátní agentury

6.2.1 Krajská hospodářská komora Zlínského kraje

Krajská hospodářská komora Zlínského kraje reprezentuje podnikatelskou samosprávu na úrovni kraje, jako partner krajské veřejné správy, podporuje podnikatelské aktivity a chrání zájmy a zajišťuje potřeby členů komory.

Nabídka služeb:

- Kontaktní centrum pro východní trhy
- Jednotné kontaktní místo pro podnikatele
- Ověřovatelská kancelář – CzechPOINT
- Mimosoudní řešení spotřebitelských sporů
- Regionální exportní místo – CzechTrade [30]

6.2.2 CzechTrade

Agentura CzechTrade již více jak 10 let doprovází svými informačními, asistenčními a poradenskými službami české vývozce na zahraniční trhy. Hlavním přínosem nabízených

služeb je usnadnění vstupu českých firem na mezinárodní trhy, včetně úspory jejich času a nákladů. CzechTrade má 33 zahraničních kanceláří s působností v 35 zemích, které poskytují aktuální a ověřené informace z těchto teritorií, mapují obchodní příležitosti a nabízejí individuální asistenční služby pro úspěšný export firem. Jedná se o příspěvkovou organizaci Ministerstva průmyslu a obchodu ČR. [31]

6.2.3 CzechInvest

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR, která posiluje konkurenceschopnost české ekonomiky prostřednictvím podpory malých a středních podnikatelů, podnikatelské infrastruktury, inovací a získáváním zahraničních investic z oblasti výroby, strategických služeb a technologických center. V rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a Evropskou unií CzechInvest zastřešuje celou oblast podpory podnikání ve zpracovatelském průmyslu, a to jak z prostředků EU, tak ze státního rozpočtu. CzechInvest dále propaguje Českou republiku v zahraničí jako lokalitu vhodnou pro umístování mobilních investic, je výhradní organizací, která smí nadřízeným orgánům předkládat žádosti o investiční pobídky, a podporuje české firmy, které mají zájem zapojit se do dodavatelských řetězců nadnárodních společností. Prostřednictvím svých služeb a rozvojových programů tak CzechInvest přispívá k rozvoji domácích firem, českých a zahraničních investorů i celkového podnikatelského prostředí.

Služby CzechInvestu:

- informace o možnostech podpory pro malé a střední podnikatele,
- implementace dotačních programů financovaných EU a státem,
- formální poradenství k projektům,
- správa databáze podnikatelských nemovitostí,
- podpora subdodavatelů – správa databáze českých dodavatelských firem,
- pomoc při realizaci investičních projektů,
- zprostředkování státní investiční podpory,
- AfterCare – služby pro zahraniční investory, kteří již působí v České republice, podpora při reinvesticích.

Agentura CzechInvest založila na začátku roku 2004 síť třinácti regionálních kanceláří ve všech krajských městech. Důvodem jejich vzniku bylo rozšíření nabídky služeb. Regionál-

ní kanceláře agentury CzechInvest poskytují informace o službách agentury a možnostech podpory podnikání ze strukturálních fondů EU, pomáhají firmám, které mají zájem realizovat svou investici v daném regionu a spolupracují se zástupci místní správy a samosprávy, školami a dalšími regionálními institucemi při hledání příležitostí rozvoje podnikatelského prostředí regionu. [32]

6.2.4 JVM-RPIC, spol. s r.o.

JVM-RPIC, spol. s r.o. je z pohledu statistických výsledků a počtu pracovníků jeden z nejsilnějších subjektů na trhu poradenských služeb pro podnikatele ve Zlínském kraji. V rámci svých aktivit se společnost specializuje jednak na dotační poradenství, poradenství pro začínající podnikatele a tvorbu rozvojových projektů. V rámci oblasti dotačního poradenství agentura poskytuje komplexní služby od získání uceleného přehledu o funkčních a pro konkrétní firmu potenciálně vhodných dotačních titulech v rámci ČR a EU až po zpracování projektové žádosti a dotační management. V oblasti poradenství pro začínající podnikatele agentura nabízí poradenskou činnost ve vztahu k přípravě podnikatelského plánu včetně veškerých ekonomických propočtů, podporu při zajištění jeho financování za využití existujících nástrojů na podporu podnikání i speciálních nabídek různých institucí. Od roku 2001 je společnost zapojena do státního nástroje na podporu začínajících podniků START. Agentura se také podílí na tvorbě a realizaci rozvojových projektů regionálního významu. Cílem těchto projektů bývá zlepšení stávajícího stavu, analýza problému, vytvoření plánu pro další aktivity a identifikace vhodných dotačních titulů. V rámci těchto aktivit společnost také realizuje ve spolupráci se Zlínským krajem obchodní mise, jejichž náplní je rozvíjení zahraničních kontaktů a budování partnerství. [33]

6.2.5 Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s.

Obecně prospěšná společnost Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s. byla založena usnesením městského zastupitelstva města Vsetína. Agentura byla zřízena za účelem řešení nezaměstnanosti, ekonomického rozvoje, rozvoje podnikání, zvyšování kvality života obyvatel zejména vsetínského regionu, rozvoje občanské společnosti, zapojování podnikatelské veřejnosti do komunitních aktivit a rozhodovacích procesů při respektování zásad trvale udržitelného rozvoje. Dalším cílem společnosti je zabezpečování činností týkajících se podnikatelského inkubátoru nebo vědeckotechnologického parku na základě smlouvy s Městem Vsetín. Společnost byla zřízena za účelem podpořit intenzitu, kvalitu a rychlost

šíření inovací a transferu technologií do hospodářské praxe regionu s důrazem na progresivní (high-tech) technologie.

Nabídka služeb:

- zabezpečování činností podnikatelského inkubátoru a centra transferu technologií,
- poradenství v otázkách grantů a dotačních titulů, pomoc při zpracování projektů a žádostí o dotace,
- zabezpečování kontaktů na výzkumná a vývojová střediska a univerzity v ČR a SR,
- poskytování pomoci podnikatelům při inovacích a transferu technologií,
- aktivizace podnikatelského sektoru a jeho zapojení do rozvojových projektů na území regionu Vsetínsko,
- prosazování principu partnerství, spolupráce s veřejnou správou, podnikatelským sektorem a neziskovými organizacemi,
- podpora přílivu investorů do regionu,
- pořádání vzdělávacích akcí a seminářů, publikační a osvětová činnost, informační servis. [34]

6.2.6 Valaškokloboucké podnikatelské centrum

Společnost byla založena za účelem vybudování investice v lokalitě „Zákostelí“ Valašské Klobouky. Investiční akcí byly vybudovány nové kancelářské prostory pro začínající podnikatele a inovativní firmy, technické zabezpečení pro podnikatele, laboratoře, přednáškový a prezentační sál, kopírovací místnost, skladovací prostory, recepce. Cílem inkubátoru je podpořit intenzitu, kvalitu a rychlost šíření inovací a technologií do hospodářské praxe regionu s důrazem na progresivní (high-tech) technologie. [35]

6.2.7 Regionální rozvojová agentura Východní Moravy

Regionální rozvojová agentura Východní Moravy byla založena 9.2.1998 Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Krajskou hospodářskou komorou a Sdružením měst a obcí Východní Moravy jako zájmové sdružení právnických osob. Činnost agentury byla od počátku zaměřena především na systematický rozvoj Zlínského kraje společně s rozvojem měst a obcí, podporu zahraničních investic, rozvoj příhraniční spolupráce. RRA VM je členem České

asociace rozvojových agentur a spolupracuje s organizacemi na národní a regionální úrovni. Hlavní náplň činnosti spočívá v aktivním přístupu a pomoci v regionálním rozvoji Zlínského kraje. [36]

6.2.8 Regionální centrum kooperace, a.s.

Založení Regionálního centra kooperace, a.s. je společným projektem Města Slavičín a společnosti INTEC, s.r.o. K projektu dále přistoupily některé další okolní obce, které mají zájem na obnově areálu bývalých Vlárských strojírén (dnes Průmyslový areál Slavičín) a na vytvoření podmínek pro vznik dalších pracovních příležitostí.

Hlavní cíle společnosti:

- podpora malých a středních podnikatelů,
- vytváření nadstandardních podmínek pro realizaci podnikatelských aktivit jak v Průmyslovém areálu, tak v relevantním regionu s přímým dopadem na zvýšení zaměstnanosti v regionu,
- usnadnění přístupu k dotačním titulům strukturálních fondů EU a Zlínského kraje vyhledáváním příležitostí pro realizaci projektů,
- podpora rozvoje lidských zdrojů pro potřeby podnikatelů v regionu ve spolupráci se středními a vysokými školami v regionu a okolí. [37]

7 SWOT ANALÝZA ZLÍNSKÉHO KRAJE

Při sestavení SWOT analýzy jsou identifikovány faktory popisující prostředí pro MSP v České republice a faktory charakteristické specificky pro Zlínský kraj. S ohledem na stručnost a přehlednost SWOT analýzy jsou v ní zahrnuty pouze ty faktory, které se týkají konkrétně Zlínského kraje. Analýza prostředí v celé České republice je nastíněna v následujících odstavcích pro prezentaci komplexního pohledu na podnikatelské prostředí a pro možnost porovnání faktorů ovlivňujících inovační prostředí v ČR s aktuální situací ve Zlínském kraji.

Česká republika v posledních letech vykazuje vysoké tempo hospodářského růstu, makroekonomickou i cenovou stabilitu. Roste síla MSP a jejich zájem o inovace, zvyšuje se cena pracovní síly v evropské konkurenci, nachází se zde vysoký podíl soukromých podnikatelských subjektů, narůstá ekonomická aktivita žen. ČR má také možnost čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů v rozpočtovém období 2007 – 2013. Také je nutné zmínit zvyšující se využívání ICT a Internetu a rozvíjející se meziregionální spolupráci na regionální úrovni.

Naopak slabé stránky ČR se promítají ve zvyšujícím se rozpočtovém deficitu, stále nízkých výdajích na výzkum a vývoj v porovnání s ostatními státy EU. V oblasti vzdělávání je patrná nedostatečná vazba na aktuální potřeby trhu práce, nedostatečný zájem o technické a přírodovědecké obory, nízký počet studujících v terciárním stupni vzdělávání. Systém veřejných podpor a dotací provází náročná a obtížná administrativa. Také se projevuje nedostatečná znalost zahraničních trhů a nízká úroveň marketingu.

Příležitosti pro ČR: zvýšit motivaci žadatelů čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů v rozpočtovém období 2007 – 2013, zkvalitnit všechny stupně vzdělávání, vytvořit podmínky pro lepší propojení akademické a vědeckovýzkumné základny s podnikatelskou sférou, podpořit zakládání a rozvoj MSP (nastavit výhody pro podnikatele), podpořit high-tech aktivity, navýšit a podpořit využití ICT a plošného připojení k Internetu.

Mezi hrozby, které mohou nastat, patří nárůst veřejného dluhu, omezení vyplývající z demografického vývoje, z limitované mobility pracovních sil, nepředvídatelné změny v odběratelských zemích a rostoucí konkurence na světových trzích, závislost na jednoduchých výrobcích využívajících dočasné výhody ceny práce, nedostatek kapitálových investic

do rozvoje podniků, neefektivní využití finančních zdrojů z rozpočtového období 2007-2013.

Prostřednictvím metody SWOT byly vybrány a utříděny hlavní poznatky socioekonomické analýzy Zlínského kraje. Silné a slabé stránky se vztahují k vnitřním parametrům a potenciálu území. Příležitosti a hrozby se týkají vnějších procesů a jevů, které jsou zpravidla obtížně ovlivnitelné krajem, nebo regionálními aktéry.

7.1 Silné stránky

- relativně vysoká diverzifikace průmyslu i celé ekonomiky,
- přítomnost významné univerzity s dlouhou tradicí a nejdynamičtěji rostoucí univerzity ve Zlíně s unikátními obory,
- kvalitní páteřní železniční infrastruktura v podobě železničních koridorů,
- vysoký podíl veřejné dopravy na regionálním přepravním trhu,
- hustá dopravní síť a relativně významná dopravní lokalita spojující východ a západ EU,
- poměrně rychlé tempo výstavby dálniční sítě a rychlostních komunikací v posledním období vedoucí k napojení regionu na celostátní a mezinárodní dálniční síť,
- dynamické využívání vodní dopravy jako žádoucí alternativy i pro turistické účely,
- snížení úbytku obyvatelstva; zastavení odlivu obyvatelstva; snižování deficitu přirozeného přírůstku obyvatelstva,
- zřetelné zlepšování vzdělanostní struktury obyvatelstva v posledním období (nárůst podílu vysokoškolsky vzdělané populace; pokles podílu populace s nejnižším vzděláním),
- vývoj na trhu práce je potvrzením faktu, že vyšší vzdělávání ve většině případů vede k lepšímu pracovnímu uplatnění,
- silné podnikatelské zázemí regionu, opírající se o baťovskou tradici,
- počet firem nově vzniklých nyní přesahuje počet firem zaniklých,
- silná základna v podobě struktury malých a středních podniků,
- v kraji působí velké množství institucí podporujících podnikání a inovace, které jsou financovány z veřejných i soukromých zdrojů.

7.2 Slabé stránky

- nízká atraktivita regionu pro investory,
- nízká míra investic do podnikání u malých a středních podniků,
- nedostatek pracovních příležitostí,
- stále výrazně ekonomicky podrozvinutý region zaostávající za průměrem ČR i EU,
- ne ideálně fungující přenos poznatků z akademické sféry do praxe,
- absolutní útlum zemědělských aktivit a zaměstnanosti v zemědělství doprovázený poklesem rozsahu zemědělských ploch,
- podprůměrná ekonomická vyspělost regionu v rámci České republiky (dle HDP na obyvatele),
- nedostatečné silniční a železniční napojení zlínské aglomerace,
- nízká kvalita některých silnic II. a III. třídy,
- špatná dopravní dostupnost kraje z hlavních mezinárodních a národních silničních tahů,
- okrajová geografická poloha Zlínského kraje a špatná dopravní dostupnost,
- nedostatečná kvalita stávající dopravní infrastruktury charakterizovaná stále chybějícím napojením na dálniční síť ČR,
- nedostatečná úroveň a míra integrace dopravní obslužnosti a veřejné dopravní služby,
- nízká vybavenost technickou infrastrukturou v nejmenších obcích,
- výrazné regionální rozdíly v míře sociálně-ekonomického rozvoje,
- nízká úroveň kooperace a komunikace mezi klíčovými subjekty MSP v kraji a spíše převládající rivalita mezi stávajícími celky,
- struktura volné pracovní síly v regionu a nízká atraktivita regionu pro kvalifikovanou pracovní sílu,
- podle projekce ČSÚ se počet obyvatel Zlínského kraje do roku 2020 sníží o 3,6 % s jasným trendem dalšího poklesu do roku 2050 (-20 %),
- jedinou základní do budoucna trvale rostoucí věkovou skupinou obyvatelstva budou občané ve věku 65 a více let, v důsledku čehož dojde k radikálnímu stárnutí populace,

- klesající počet žáků odborných škol (s ohledem na rozsah a strukturu průmyslových oborů v regionu) ve prospěch „ekonomicko-administrativního“ středoškolského vzdělávání,
- průměrná mzda se nachází hluboko pod celostátním průměrem a je relativně nízká i při meziregionálním srovnání bez započítání Prahy.

7.3 Příležitosti

- příchod významných investorů z oborů s vyšší přidanou hodnotou,
- získání vnějších finančních zdrojů pro podporu rozvoje malých a středních firem,
- informovanost, poradenství a podpora pro podnikatele v oblastech dotací a dalších nástrojů podpory, přípravy projektů, ale také legislativy (certifikace, normy, kvalita, hygiena, bezpečnost,...),
- posílení podnikatelského zázemí regionu jako dlouhodobého faktoru regionální hospodářské prosperity a stability,
- zavedení integrovaného přístupu v oblasti spolupráce aktérů místního ekonomického rozvoje v oblasti nastavování strategií a prioritních projektů,
- přesun kvalifikované produkce ze západní Evropy,
- stále rostoucí zájem zahraničních investorů o střední a východní Evropu,
- preference rozvoje odvětví s vysokou přidanou hodnotou a vysokým potenciálem růstu,
- zapojení podniků do mezinárodních projektů a sítí,
- zvýšení inovačních aktivit podnikatelských subjektů a vysokoškolských pracovišť a jejich vzájemné propojení,
- zvýšení využívání informačních a komunikačních technologií na národní úrovni,
- posílení spolupráce mezi samosprávou, neziskovými organizacemi a soukromou sférou,
- rozšiřování spolupráce příhraničních regionů,
- možnost čerpání finančních prostředků z národních a mezinárodních fondů (Phare, předstrukturální a strukturální fondy, podpora hospodářsky a strukturálně postižených regionů),

- lepší využívání průmyslových zón a revitalizace brownfields,
- zlepšování „image“ regionální i místních samospráv v očích podnikatelské veřejnosti,
- zatraktivnění regionu pro investory i pracovní sílu zlepšením jeho dopravní dostupnosti (napojení na dálniční síť, letecké spojení, železniční tranzitní koridory),
- rozvoj v regionu silných odvětví, revitalizace tradičních s využitím nových technologií,
- zakládání a rozvoj klastrů a využití jejich potenciálu,
- zajištění kvalitní, bezpečné a rozmanité dopravní infrastruktury a obslužnosti pro kvalitu života, podnikání a turismu v regionu,
- doplnění přirozeně klesajícího počtu populace migrací obyvatelstva z ostatních krajů České republiky či ze zahraničí,
- zlepšení spolupráce mezi akademickou a podnikatelskou sférou, díky níž školy a vzdělávací instituce nebudou produkovat pracovní síly, o které není na trhu zájem,
- úspěšné zvládnutí přechodu produkce spoléhající na levnou pracovní sílu na sofistikovanou vysoce kvalitní výrobu a služby s vysokou přidanou hodnotou,
- využití disponibilních zdrojů z EU pro podporu podnikání a inovací,
- posílení různorodosti ekonomických aktivit ve venkovských oblastech při udržení významu zemědělství.

7.4 Ohrožení

- změna politického prostředí a rozvojových priorit s menším důrazem na podporu podnikání,
- neznalost potřeb v oblasti MSP a z ní plynoucí špatně zacílená podpora z veřejných zdrojů míjející se účinkem,
- izolace Zlínského kraje a nízká úroveň spolupráce s dalšími regiony Evropy a světa,
- prohlubování ekonomického zaostávání regionu ve vztahu k průměru České republiky,
- odchod firem a investorů ze Zlínského kraje,
- nedocenění možností spolupráce v klastrech,

- nedůvěra či neochota podnikatelské sféry ke spolupráci s územní samosprávou na aktivitách rozvoje regionu,
- oslabení stabilizačního faktoru působení malých a středních podniků na regionální ekonomiku,
- další zaostávání venkovských, periferních oblastí,
- omezení podnikatelské aktivity ve fyzicky upadajících částech měst,
- neúměrné zvyšování podílu silniční nákladní dopravy,
- pokračující chátrání železniční infrastruktury vedoucí k zastavení provozu na některých tratích,
- nárůst individuální dopravy na úkor hromadné,
- omezené zdroje pro podnikání do dopravní infrastruktury (špatná dopravní dostupnost ZK),
- nedostavění dálnic a rychlostních komunikací; nerealizace oprav silnic nižších tříd,
- hospodářská recese resp. zpomalení ekonomického růstu v ČR a snižování koupěschopnosti tuzemského obyvatelstva,
- nepřipravenost pro čerpání finančních prostředků v rozpočtovém období 2007-13,
- nedostatek kvalifikované pracovní síly odpovídající potřebám firem,
- v případě nezvýšení atraktivity kraje hrozí silnější pokles počtu obyvatel způsobený dalším odchodem mladých vzdělaných občanů do ostatních regionů ČR či do zahraničí,
- klesající počet obyvatel nebude kompenzován migračním přírůstkem a trh práce bude postižen nedostatkem pracovních sil,
- nedostatečná spolupráce a provázanost mezi VŠ, vědeckovýzkumnými institucemi, subjekty podpory inovačního podnikání a podnikatelskou sférou,
- klíčové průmyslové obory nezachytí evropský trend přechodu k sofistikovanější na inovacích založené výrobě a budou převálcovány levnější konkurencí z východu,
- vybavenost novými informačními a komunikačními technologiemi v populaci zůstane na stále podprůměrné úrovni.

Z uvedené SWOT analýzy charakterizující situaci malého a středního podnikání ve Zlínském kraji, můžeme vyhodnotit závěr, že je zde jednoznačná převaha slabých stránek a ohrožení. Pro rozvoj a růst MSP je třeba vydat se vstříc nabízejícím se příležitostem. Jako největší spatřuji rozvoj výroby a služeb, které pro svou výrobu vyžadují kvalifikovanou pracovní sílu. Jsou zde ideální předpoklady, protože ve Zlíně se nachází Univerzita Tomáše Bati se zaměřením jak na ekonomii, informační technologii, tak i technologické postupy. Aby tato příležitost byla plně využita, je nutné také reagovat a předpovídat trendy vývoje světové ekonomiky a s tím nepřímo související je důležité propojení vědy, výzkumu a podnikání.

8 NAVRŽENÍ PRIORIT A CÍLŮ PRO ROZVOJ PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Jak již bylo výše uvedeno, tak Zlínský kraj má vytvořenu Strategii rozvoje Zlínského kraje a Regionální inovační strategii. Ovšem žádný z těchto dokumentů není zaměřen pouze na podnikání. Proto jsou následující priority a opatření navrženy pouze pro oblast podnikání. Garantem a koordinátorem naplnění těchto opatření je Zlínský kraj a cílem těchto navržených opatření je přispět k rozvoji podnikání ve Zlínském kraji a nepřímo také k rozvoji celého Zlínského kraje. [38]

PRIORITA I

Opatření: Podnikavost

Podopatření: Zakládání MSP firem

Cíle podopatření:

Podpořit kapitál pro začínající podnikatele umožňující rozvoji podnikání ve Zlínském kraji. Zakládání nových podnikatelských subjektů, zejména z řad mladých lidí, zejména absolventů VŠ, OSVČ, mikrofirem, kteří hodlají být realizátory výsledků předchozího výzkumu a vývoje, zavádění nových technologií, ICT, služeb pro podnikatele a občany, podnikat v průmyslových areálech nebo venkovských oblastech, kde „selhal trh“.

Zaměření:

Cíle opatření:

- usnadnit začínajícím podnikatelům zahájení podnikání,
- podpořit uskutečnění inovačně zaměřených podnikatelských záměrů, které by podnikatel nedokázal financovat z vlastních ani z běžně dostupných cizích zdrojů,
- podpořit inovace výrobků a/nebo technologií,
- stimulace nabídky služeb, zvláště na venkově,
- podpora oborům a technologiím pro zpracování využití surovinové základny a potenciálu cestovního ruchu ve Zlínském kraji,
- podpora k využití průmyslových areálů.

Jedná se zejména o:

- přímou podporu ve formě poskytnutí počátečního kapitálu ve formě návratné resp. nenávratné finanční výpomoci,
- vyhledávání, případně poskytování prostor pro podnikání, pronájem nemovitostí pro podnikání ve formě návratné popř. nenávratné výpomoci,
- poskytnutí kapitálu na pořízení hmotného a nehmotného majetku pro podnikání a nezbytných zásob,
- poskytnutí kapitálu na úhradu neinvestičních nákladů spojených s realizací podnikatelského záměru.

Cílová skupina:

- Začínající podnikatelé
- Nově založené společné firmy, kde zakladatelé jsou OSVČ resp. mikrofirmy
- Majitelé nemovitostí
- Obce
- Investoři

Územní vymezení: Zlínský kraj

Forma podpory: Přímá návratná nebo nenávratná pomoc [38]

PRIORITA II

Opatření: Podnikavost

Podopatření: Rozvoj podnikatelské infrastruktury

Cíle podopatření:

- poskytování podpory na přípravu a realizaci „projektů“ výstavby, rozvoje a regenerace podnikatelských nemovitostí a související technické infrastruktury,
- vybavení a zkvalitnění podnikatelských objektů na úroveň, která bude odpovídat požadavkům legislativy (včetně projektových nákladů),
- zavedení standardů z hlediska podnikání, zejména ICT, energií, voda a kanalizace,
- zlepšení životního prostředí, estetického dojmu,

- omezení bezpečnostních rizik, která vyplývají například z technického stavu budov „brownfieldů“,
- odstranění starých ekologických zátěží v objektech, resp. zamezení případným ekologickým škodám,
- podpora podnikání v malých obcích a venkovských oblastech Zlínského kraje ke zvýšení atraktivnosti pro tuzemské i zahraniční investory.

Zaměření:

- podpora projektů zaměřených na opětné využití v minulosti provozovaných tzv. „brownfields“, ve kterých byla podnikatelská činnost zastavena a které lze za cenu ekonomické přestavby modernizovat a rekonstruovat do podoby moderních podnikatelských prostor a ploch schopných nabídnout kvalitní pracovní prostředí,
- uzpůsobení s možnostmi instalace moderních laboratorních, vývojově-experimentálních zařízení a výrobních technologií na úrovni soudobých výrobně-technických požadavků,
- investičně nenáročné stavební úpravy a rekonstrukce podnikatelských objektů realizované za použití moderních stavebních prvků, materiálů a vyspělých konstrukčních systémů garantujících dosažení vysoké energetické účinnosti a zároveň i dostatečně dlouhé životnosti rekonstruovaného objektu (moderní tepelné izolace, moderní fasádní a střešní materiály, úsporné systémy vytápění založené přednostně na využívání obnovitelných zdrojů energie - tepelná čerpadla, biomasa, sluneční kolektory, energie větru,...) apod. vznik kvalitního a fungujícího trhu, navrácení re-kultivovaných území pro vhodné využití a pro další územní rozvoj, který může být spojený i s nabídkou nových podnikatelských objektů a ploch s podpořenou tvorbou nových pracovních míst.

Cílová skupina:

- Obec, svazek obcí či kraj
- Rozvojová společnost
- Podporovaný podnik, který splňuje kritéria malého a středního podniku
- Majitel nemovitosti
- Investor

Územní vymezení: Zlínský kraj

Forma podpory: Dotace resp. návratná finanční výpomoc [38]

PRIORITA III

Opatření: Podnikavost

Podopatření: Přístup ke kapitálu pro podnikání v kraji

Cíle podopatření:

- cílené financování malých podniků,
- veřejné podpora projektů za spoluúčasti soukromého kapitálu (včetně rizikového kapitálu) z jiných zdrojů, než jsou zdroje samotného žadatele o podporu,
- úvěry (včetně záruk za úvěry) pro rozvoj firem,
- leasing.

Zaměření:

- iniciovat a umožnit podporu pro rozšíření výroby ve formě poskytnutí úvěrů nebo záruk (poskytování dotovaných úvěrů) přímo určená žadateli s možností využití služeb peněžních ústavů na trhu (veřejná podpora by byla směřována přímo k žadateli jako příjemci, nikoliv finančním institucím jako takovým),
- instalace nových technologií, včetně ICT,
- podpora ve formě zvýhodněných investičně zaměřených úvěrů umožnit realizaci rozvojových podnikatelských projektů malých podniků s kratší historií, pro které je bariérou pro získání externího financování nižší vlastní kapitálová vybavenost nebo omezená možnost poskytnout zajištění úvěru,
- podporu existujícím stabilizovaným malým a středním podnikům na projekty, které vedou ke zvýšení konkurenceschopnosti a to prostřednictvím zlepšování metod, procesů a technologií v celé šíři podnikání, nebo k udržení konkurenceschopnosti.

Cílová skupina: MSP

Územní vymezení: Zlínský kraj

Forma podpory: Dotace, úvěry, návratná výpomoc, záruky, leasing [38]

PRIORITA IV

Opatření: Využití přírodních a surovinových zdrojů

Podopatření: Eko-inovace

Cíle podopatření:

- přispět k zavádění příznivých technologií k využití surovin, včetně druhotných, ve Zlínském kraji,
- snížit energetickou náročnost na jednotku produkce při zachování dlouhodobé stability a dostupnosti energie pro podnikatelskou sféru (za ceny umožňující zachovat její konkurenceschopnost),
- podpořit využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Zaměření:

- pořízení technologií snižujících zatížení životního prostředí (technologie s nízkým objemem odpadů, s nižšími nároky na a materiálové vstupy),
- projekty zaměřené na zvyšování účinnosti při výrobě a přenosu energie, zvyšování účinnosti užití energie v průmyslových procesech včetně využití užití druhotných energetických zdrojů v průmyslu,
- projekty zaměřené na rozvoj energetického využití komunálních odpadů, výroba elektřiny a tepla z OZE a to i formou podpory nových firem založeným za účelem zpracování obnovitelných a druhotných zdrojů energie,
- podpora výroby zařízení pro využití OZE,
- podpora energeticky úsporných projektů, inovace výrobních programů, výrobků, výrobních procesů a technologií a systémů distribuce tepla, vedoucí ke snižování relativní spotřeby energií v dále uvedených rozhodujících oblastech:
 - úspora energií v oblasti vlastní výroby investicemi do energeticky úsporných výrobních technologií s maximálním využitím energií odpadního tepla, snižováním objemu základních materiálů ve výrobcích a s využitím tuzemských obnovitelných zdrojů energie,

- optimalizované konstrukce energeticky úsporných finálních produktů s vyšším obsahem využití v tuzemsku dostupných a zároveň obnovitelných surovin a materiálů,
- zavádění bezodpadové technologie, technologií recyklace a technologií využívání odpadů pro další výrobu na místě jejich vzniku.

Cílová skupina: MSP, velké podniky

Územní vymezení: Zlínský kraj

Forma podpory: Zvýhodněné úvěry, dotace [38]

PRIORITA V

Opatření: Podnikání

Podopatření: Služby podnikání

Cíle podopatření:

- zvýšit možnosti využití exportních příležitostí firem ZK na světovém trhu,
- vytvořit příznivé podnikatelské prostředí rozšířením a zkvalitněním služeb pro podnikatele,
- zpřístupnit služby podnikatelům v území (na úrovni bývalých okresů),
- podpora zavádění nových výrobků a technologií umožňujících zvyšování konkurenceschopnosti podniků,
- zvýšit stabilitu firem, zejména mikrofirem a OSVČ z hlediska bezpečnosti, hygieny a životního prostředí,
- poskytování informační a poradenské služby, specializované služby potřebné pro rozvoj zahraničního obchodu a organizování spolupráce podniků s vědecko-výzkumnými institucemi.

Zaměření:

- získávání marketingových informací souvisejících se vstupem na zahraniční trhy,
- tvorba studií vstupu na zahraniční trhy a dalších materiálů, které jsou předpokladem zvýšení aktivity českých podniků na zahraničních trzích,
- tvorba propagačních materiálů, marketing, propagace výrobků a firem,
- marketingové průzkumy trhu, marketingové strategie a koncepce,
- distribuční služby,
- služby geodetické a projekční,
- vyhledávání zahraničních partnerů pro výrobní a obchodní spolupráci a navazování smluvních vztahů s nimi,
- vyhledávání vědecko-výzkumných institucí a vysokých škol, které by mohly poskytnout podnikům poznatky a řešení pro inovace, pomoc při navazování kontaktů a smluvních vztahů s nimi,
- pomoc se zaváděním výsledků výzkumu do výrobní činnosti podniků,
- vyhledávání vědeckotechnických a ekonomických informací pro potřeby podniku, patentové rešerše,
- pomoc s ochranou vlastního duševního vlastnictví a s nákupem licencí a patentů od jiných subjektů, včetně zahraničních.

Cílová skupina: Podnikatelské subjekty (MSP – mikrofirmy, OSVČ)

Územní vymezení: Zlínský kraj

Forma podpory: Poskytnutí dotovaných služeb v rámci vytvořené „sítě regionálních služeb ZK“ [38]

PRIORITA VI

Opatření: Podnikání

Podopatření: Networking – vytváření sítí

Cíle podopatření:

- Zakládání sítí (networků) a kooperačních uskupení vědecko-výzkumných ústavů.
- Zakládání sítí výrobních a obchodních organizací včetně kooperačních uskupení.
- Zakládání sítí firem poskytující služby včetně kooperačních uskupení.

Zaměření:

- podpora projektům umožňující zvýšení potenciálu firem v rámci efektivního řešení projektů na úrovni požadavků, které si jednotlivé zúčastněné subjekty nemohou sami dovolit,
- rozšíření úrovně a kvality výrobků a služeb v rámci národních a regionálních úrovních i nadnárodních uskupení,
- podpora projektů ke zpracování analýz a studií z oblasti vědeckých predikcí, statistik světového vývoje a vědecko-technologických indikátorů,
- sdílení moderní podnikatelské infrastruktury, laboratorních, testovacích a výrobních prostředků, potřebného (rizikového) kapitálu, ale i znalostí, vědomostí, informací a kapacit vynikajících odborníků vědy, technické, výrobní a obchodní praxe a dalších, vedoucí k eliminaci špatných řešení, snižování rizik a ke konečné vyšší rychlosti realizace inovačních záměrů s vysokým potenciálem uplatnění na náročných trzích,
- spolupráce typu „klastrových iniciativ“ mezi podniky, mezi podniky a veřejnými výzkumnými a vysokoškolskými institucemi a za účasti veřejných institucí představuje jeden z rozhodujících směrů v získávání konkurenčních výhod a dosahování inovačních výsledků schopných mezinárodního uplatnění,
- vyhledávání partnerů pro spolupráci ze sféry průmyslu a vysokých škol a obecně podpora rozvoje efektivního transferu výsledků vědy a výzkumu do podnikatelského sektoru.

Cílová skupina: Podnikatelské subjekty (MSP – mikrofirmy, OSVČ)

Územní vymezení: Zlínský kraj

Forma podpory: Poskytnutí dotovaných služeb v rámci vytvořené „sítě regionálních služeb ZK“ [38]

9 PROJEKT NA PODPORU A ROZVOJ PODNIKÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Lokalizace: Zlínský kraj

Období: 2011 – 2014

Náklady: 8 mil. Kč (použity na konzultační služby, personální zabezpečení, publikace, zřízení webových stránek, vytvoření poradenského střediska). Částka bude poskytnuta z rozpočtu Zlínského kraje a Evropského sociálního fondu.

Účastníci: Zlínský kraj a subjekty podporující podnikání ve Zlínském kraji:

- Regionální podpůrný zdroj
- Energetická agentura Zlínského kraje
- Technologické inovační centrum
- Centrála cestovního ruchu Východní Moravy, o.p.s.
- Zlínský kraj v Bruselu
- Kontaktní centrum pro východní trhy

Důvod vzniku projektu:

Na Zlínsku existuje několik subjektů, které podporují MSP. Problém je, že mnohé z nich ani neví o existenci ostatních a není zde pevně nastavena koordinace mezi těmito subjekty. Výsledkem je většinou neefektivní pomoc podnikatelům a konkurenční boj mezi těmito subjekty, jelikož každý z nich se snaží nabídnout právě jeho služby, které se ve finále většinou překrývají. Z toho vyplývá zahlcení podnikatele informacemi a jeho následná nedůvěra v další pomoc.

Cíl projektu:

- *Hlavní cíl projektu*

Hlavním cílem projektu je sestavit funkční síť subjektů pro podnikatele, kteří podporují podnikání ve ZK a tím zjednodušit přístup k požadovaným informacím.

- *Ostatní cíle projektu*
 - podpora vzniku malých a středních podniků ve Zlínském regionu,
 - poskytnutí dostatečných informací, týkajících se požadavků na založení vlastního podniku,
 - průběžná aktualizace poskytovaných informací a jejich zveřejňování na internetu,
 - vytvoření nových pracovních míst sebezaměstnáním a tím snížení nezaměstnanosti ve Zlínském kraji,
 - motivovat zájemce k zahájení vlastního podnikání,
 - pořádání kurzů a sezení se zájemci v rámci předávání informací a představení podnikatelského prostředí v ČR.

Cílové skupiny projektu:

Projekt je určen všem lidem, kteří již přemýšlejí nad vlastní podnikatelskou činností, připravují se k ní nebo se již do podnikání pustili. Hlavní cílovou skupinou jsou lidé potýkající se s problémy při hledání místa na trhu práce s představou vlastního podnikání:

- ženy na mateřské dovolené nebo s dětmi do 10 let,
- osoby nespokojené se svým dosavadním zaměstnáním,
- absolventi vysokých škol,
- mladí lidé,
- starší lidé (obvykle nad 50 let),
- zkušení pracovníci, kteří ztratili práci po úpadku větších průmyslových firem nebo podniků poskytujících služby.

Popis projektu:

Aby byl projekt úspěšný, je důležité vybrat jeden nadřazený subjekt (zvolila jsem Zlínský kraj), který bude spoluprací ostatních subjektů koordinovat a kontrolovat. Nastaví pravidla

spolupráce a takto bude zárukou kvality pro podnikatele, kteří se chtějí zaměřit na oblast MSP.

Projekt bude rozdělen do tří hlavních částí:

I. fáze

Jako první by bylo vydání knižní publikace s názvem „Podnikatelská příručka Zlínského kraje“, která bude obsahovat:

- vyjmenování jednotlivých subjektů na podporu podnikání ve ZK,
- vyčlenění rozsahu jejich působnosti,
- základní informace o subjektech,
- formy jejich poskytované podpory.

Důležité je, aby si podnikatel pomocí této příručky udělal představu o dané situaci podnikatelských možností ve ZK a vytvořil si mezi subjekty přehled. Každá instituce podporuje trochu jinou oblast podnikání a budoucí podnikatel by měl vědět, na kterého z nich se obrátit se svým podnikatelským záměrem. Příručka by byla poskytnuta zdarma v nově vytvořeném podnikatelském středisku (třetí fáze projektu), všem subjektům podporujících podnikání a jejich následné předání potencionálním zájemcům, kteří se přijdou informovat.

II. fáze

Druhá fáze by se týkala založení nových webových stránek s kompletním popisem podporujících institucí a informacemi o nich. Důležitý by zde byl vyhledávač, pomocí kterého by si podnikatel podle zadaných kritérií (na kterou oblast podnikání by se chtěl zaměřit) vyhledal právě ten subjekt, který by mu byl schopen poskytnout požadovanou a kvalifikovanou pomoc. Součástí by byl i výčet všech konkurenčních malých a středních podniků, které se již ve ZK nachází s jejich základními informacemi o nich a odkazy na případné webové stránky. Cílem je dostatečné informování o možnostech čerpání finančních prostředků a možných dotačních programů společně s aktuálními výzvami a dalšími potřebnými odkazy.

III. fáze

Třetí a tím i poslední fází projektu bude vytvoření podnikatelského střediska, tzv. aby všechny informace byly na jednom místě. Podnikatelům zde budou zodpovězeny všechny jejich dotazy týkající se podnikání, případných podpor a jiné důležité informace. Na provozu střediska by se podílely všechny instituce a poskytovaly zde všechny aktualizace v oblasti podnikání. Při propojení všech nabízených služeb poskytovaných subjekty by tak ve ZK vznikla jedinečná funkční síť pro podnikatele.

Po této fázi už je projekt velmi náročný, co se týče personálního a finančního zabezpečení. Abych shrnula uvedené informace, jedná se o vytvoření projektu na sestavení funkční sítě subjektů podporujících podnikání ve ZK, aby byly budoucím podnikatelům poskytnuty jasné informace o podnikatelských možnostech ve ZK. Projekt je rozdělen do tří fází, především z důvodu již zmiňované složité situace mezi subjekty, která je „během na dlouhou trať“ a nedá se uskutečnit jedním či dvěma kroky. Aby byl ve finále celý projekt úspěšný, je důležité pravidelné setkávání představitelů jednotlivých subjektů a pořádání setkání zástupců regionálních a místních samospráv s podnikateli.

ZÁVĚR

Sektor malého a středního podnikání zaujímá v ekonomice velmi významné místo, je hnací silou podnikatelské sféry, růstu, inovací i konkurenceschopnosti. Hraje rozhodující roli při tvorbě pracovních příležitostí a obecně je faktorem sociální stability a hospodářského rozvoje. MSP mají často potíže při získávání kapitálu nebo úvěrů, což je dáno mj. i omezenými možnostmi poskytnutí zajištění. Členství České republiky v Evropské unii přináší podnikatelům možnost čerpat finance ze strukturálních fondů, z nichž nejvýznamnějším pro MSP je Operační program Podnikání a inovace, který je jedním z hlavních programových dokumentem realizace hospodářské a sociální soudržnosti a také významným nástrojem Koncepce rozvoje MSP na období 2007-2013. Pro jednotlivé regiony, či obecně stát, kde MSP působí, je důležitým pozitivem fakt, že valná většina firem tohoto typu není zpravidla vlastněna zahraničními podnikatelskými subjekty a tím reprezentuje místní kapitál, čímž ekonomické i sociální přínosy podnikání zůstávají v daném regionu.

V posledním období došlo k mírnému poklesu počtu MSP. Hlavním důvodem této situace jsou dopady ekonomické krize, která postihla všechny sektory hospodářství, ale hlavně její následky dopadly právě na MSP, které nemají dostatečný kapitál k tomu, aby přečkaly toto náročné období. Podniky se potýkají s nedostatkem zakázek, čímž dochází k propouštění zaměstnanců a tím narůstá míra nezaměstnanosti.

V minulosti byl Zlínský kraj považován za ekonomicky silnou oblast s velkou koncentrací velkých průmyslových podniků. Nyní už však při ekonomickém srovnání mezi kraji patří Zlínsku zadní příčky pomyslného žebříčku. Tradiční průmyslová odvětvová jsou zde plastikařský průmysl, chemický, gumárenský, v poslední době také elektrotechnický, kovodělný, strojírenský a samozřejmě obuvnický průmysl. Ve Zlínském kraji se nachází široká síť subjektů podporujících podnikání. Jejich problémem však může být vzájemná nepropojenost a nedostatečná spolupráce, která má ve finále dopad na konečného příjemce služby, tedy podnikatele, který se cítí být zahlcen informacemi a nedokáže se tak v subjektech orientovat. Proto je v závěru této práce předložený projekt, jehož hlavním cílem je pomoci podnikatelům zpřehlednit situaci ve ZK a tím zlepšit podnikatelské prostředí v tomto regionu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] PLACHÁ, J. *Koncepce podpory malého a středního podnikání ve Zlínském kraji*. [s.l.], 2009. 84 s. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta managementu a ekonomiky.
- [2] KLÍMOVÁ, V. *Regionální podpora podnikání*. 1. vyd. Brno : Masarykova univerzita, 2007. 145 s. ISBN 978-80-210-4399-2.
- [3] MATĚJKOVÁ, J. *Podpora podnikání s důrazem na malé a střední podniky*. 1. vyd. Praha : Victoria Publishing, 1994. 60 s. ISBN 80-85865-60-2.
- [4] ŠEBESTOVÁ, J. *Analýza faktorů ovlivňujících rozvoj malého a středního podnikání v Moravskoslezském kraji*. [s.l.], 2007. 142 s. Karviná: SU OPF Karviná.
- [5] MALACH, A. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 528 s. ISBN 80-247-0906-6.
- [6] PETŘÍČEK, V. *Vývoj podnikatelského prostředí v České republice*. 1. vyd. Praha: Corona, 2006. 136 s. ISBN 80-903363-6-1.

Zákony:

- [7] Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, ve znění pozdějších předpisů

Internetové zdroje:

- [8] Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Zpráva o vývoji MSP a jeho podpoře v roce 2008* [online]. [cit. 2010-03-1]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument61124.html>>.
- [9] Evropská komise. *Nová definice malých a středních podniků* [online]. [cit. 2010-03-11]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide_cs.pdf>.

- [10] BusinessInfo.cz.. *Uplatňování definice MSP* [online]. [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/male-a-stredni-podnikani/uplatnovani-nove-definice-maleho-a/1000503/21196/>.
- [11] Český statistický úřad. *Analýzy* [online]. [cit. 2010-02-25]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta090307.doc>.
- [12] BusinessInfo.cz.. *Výchozí stav MSP v ČR* [online]. [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/male-a-stredni-podnikani/koncepce-rozvoje-msp-2007-2013/1000503/40192/#vychozistav>.
- [13] BusinessInfo.cz.. *Zákon o podpoře MSP* [online]. [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zakony/zakon-podpora-maleho-stredniho-podnikani/1001184/8140/>.
- [14] Hospodářská komora České republiky. *Průručka: Evropské a národní programy podpor pro MSP* [online]. [cit. 2010-02-14]. Dostupný z WWW: http://www.socr.cz/assets/aktivity/publikace/PRIRUCKA_INMP_3-07.pdf.
- [15] Informační portál Zlínského kraje. *Dotace z EU a jiných zahraničních zdrojů* [online]. [cit. 2010-03-10]. Dostupný z WWW: <http://www.kr-zlinsky.cz/lstDoc.aspx?nid=7266>.
- [16] Oficiální portál pro podnikání a export. *Koncepce rozvoje malého a středního podnikání na období 2007-2013* [online]. [cit. 2010-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/male-a-stredni-podnikani/koncepce-rozvoje-msp-2007-2013/1000503/40192/>.
- [17] Honzová, Nikola. *Výhody a přednosti MSP, důvody státních intervencí do sektoru MSP* [online]. [cit. 2010-03-19]. Dostupné z WWW: <http://mspreferaty.sweb.cz/referaty/vyhodymsp.duvodystatnichintervencidomsp.pdf>.
- [18] Regionální inovační strategie ve Zlínském kraji. *Základní ekonomická data Zlínského kraje* [online]. [cit. 2010-03-09]. Dostupný z WWW: http://ris.utb.cz/fileadmin/user_upload/Inov_profil_ZK/files/inovacni-prostredi.html#1.

- [19] Okno do kraje. *Ekonomika, průmysl a trh práce* [online]. [cit. 2010-02-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.oknodokraje.cz/article/2092.ekonomika-prumysl-a-trh-prace/>>.
- [20] Český statistický úřad. *Statistická ročenka Zlínského kraje 2009: Charakteristika Zlínského kraje* [online]. [cit. 2010-03-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.jihlava.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/tab/80003CB288>>.
- [21] Inovační portál Zlínského kraje. *Proč inovovat* [online]. [cit. 2010-03-11]. Dostupný z WWW: <http://www.inovacnipodnikani.cz/a_proc>.
- [22] Regionální inovační strategie ve Zlínském kraji. *Regionální inovační strategie ve Zlínském kraji* [online]. [cit. 2010-03-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.inovace-zlinskykraj.cz/>>.
- [23] Krajská hospodářská komora Zlínského kraje. *Strategie rozvoje Zlínského kraje v období 2008–2020* [online]. [cit. 2010-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.khkzlin.cz/sites/default/files/Strategie%20rozvoje%20ZK%202008%20-%202020%20ver1.pdf>>.
- [24] Regionální podpůrný zdroj. *Cíle Regionálního podpůrného zdroje* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.rpz-zlin.cz/cil.html>>.
- [25] Energetická agentura Zlínského kraje, o.p.s.. *O společnosti* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.eazk.cz/o-spolecnosti/cs/>>.
- [26] Technologické inovační centrum. *Profil společnosti* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.ticzlin.cz/profil.php>>.
- [27] Východní Morava. *O společnosti* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.vychodni-morava.cz/centrala/14340/>>.
- [28] Zlín Region in Brussels. *Zlínský kraj v Bruselu* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlinregioninbrussels.eu/cz/>>.
- [29] Kontaktní centrum pro východní trhy. *Kontaktní centrum pro východní trhy* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.kevt.cz/>>.
- [30] Krajská hospodářská komora Zlínského kraje. *O nás* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <<http://www.khkzlin.cz/?q=node/10>>.

- [31] CzechTrade. *Poslání a strategie* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.czechtrade.cz/o-czechtrade/predstaveni/poslani-a-strategie/>.
- [32] CzechInvest. *O CzechInvestu* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>.
- [33] JVM-RPIC, spol. s r.o.. *Centrum pro začínající podnikatele* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.jvmrpic.cz/cz/centrum-pro-zacinajici-podnikatele/>.
- [34] Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s.. *Náplň činnosti* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.aerv.cz/?sekce=o-nas&text=napln-cinnosti>.
- [35] Inovace.cz.. *Valašskokloboucké podnikatelské centrum* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.inovace.cz/katalogy/organizace/&wWGoVWldXQVBFFm8=70&wWGoVUVRFU1xdFm8=94>.
- [36] Regionální rozvojová agentura Východní Moravy. *Profil společnosti* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.rravm.cz/Spolecnost/Profil-spolecnoti.aspx>.
- [37] Regionální centrum kooperace. *O nás* [online]. [cit. 2010-03-13]. Dostupný z WWW: <http://www.rckas.cz/index.php/o-nas>.
- [38] Priority a opatření. *Navrhovaná opatření priority podpora podnikání a inovace* [online]. [cit. 2010-03-17]. Dostupný z WWW: <http://www.google.cz/search?q=Navrhovan%C3%A1+opat%C5%99en%C3%AD+priority+podpora+podnik%C3%A1n%C3%AD+a+inovace&ie=utf-8&oe=utf-8&aq=t&rls=org.mozilla:cs:official&client=firefox-a>.
- [39] Hrubá, Zdeňka. *Podnikatelské prostředí a rozvoj malého a středního podnikání v ČR* [online]. [cit. 2010-02-25]. Dostupný z WWW: http://is.bivs.cz/th/10695/bivs_m/DP.pdf.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EIF	Evropský investiční fond
EKIS	Energetické konsultační a informační středisko
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
ICT	Informační a komunikační technologie
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MSP	Malé a střední podniky
OP	Operační programy
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPPI	Operační program Podnikání a inovace
OPPP	Operační program Průmysl a podnikání
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OZE	Obnovitelný zdroj energie
PKS	Parita kupní síly
PRV	Program rozvoje venkova
RIS	Regionální inovační strategie
RRA VM	Regionální rozvojová agentura Východní Moravy
SR	Slovenská republika
SROP	Společný regionální operační program
SRZK	Strategie rozvoje Zlínského kraje

TIC Technologické informační centrum

VaV Výzkum a vývoj

VŠ Vysoké školy

ZK Zlínský kraj

SEZNAM GRAFŮ

Graf. 1. Vývoj počtu aktivních subjektů MSP v ČR v letech 1998-2008.....	16
Graf. 2. Vývoj počtu zaměstnanců MSP v ČR v letech 1998-2008.....	17

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Celkový přehled finančních prostředků použitých na podporu MSP v roce 2008 (v mil. Kč)	32
Tab. 2. Základní ekonomická data Zlínského kraje (k 31.12.2008)	40
Tab. 3. Hlavní pilíře Strategie regionálního rozvoje Zlínského kraje 2009-2020	45
Tab. 4. Odhadovaná struktura financování SRZK dle zdrojů v mil. Kč.....	45

SEZNAM PŘÍLOH

- P I Definice malého a středního podnikání
- P II Makroekonomické ukazatele Zlínského kraje
- P III Vývoj ekonomických ukazatelů MSP v ČR

PŘÍLOHA P I: DEFINICE MALÉHO A STŘEDNÍHO PODNIKÁNÍ

Vymezení pojmu drobný, malý a střední podnikatel a postupů pro zařazování podnikatelů do jednotlivých kategorií

Článek 1

Drobný, malý a střední podnikatel

1. Za drobného, malého a středního podnikatele (ve smyslu § 2, odst. (2) písm. a), b) a c) Obchodního zákoníku, MSP) se považuje podnikatel, pokud:
 - a) zaměstnává méně než 250 zaměstnanců,
 - b) jeho aktiva (z rozvahy u podnikatele, který vede účetnictví/majetek (z daňové evidence podnikatele, který nevede účetnictví) nepřesahují korunový ekvivalent částky 43 mil. EUR nebo má obrat/příjmy nepřesahující korunový ekvivalent 50 mil. EUR.
2. Za malého podnikatele se považuje podnikatel, pokud:
 - a) zaměstnává méně než 50 zaměstnanců,
 - b) jeho aktiva/majetek, nebo obrat/příjmy nepřesahují korunový ekvivalent 10 mil. EUR.
3. Za drobného podnikatele se považuje podnikatel, pokud:
 - a) zaměstnává méně než 10 zaměstnanců a
 - b) jeho aktiva/majetek nebo obrat/příjmy nepřesahují korunový ekvivalent 2 mil. EUR.
4. Údaje o počtu zaměstnanců a o hodnotě aktiv/majetku, resp. o výši obratu/příjmů zjišťují
 - podnikatelé vedoucí účetnictví z údajů uvedených v účetní závěrce sestavené a potvrzené podpisovým záznamem statutárního orgánu za účetní období bezprostředně předcházející období, v němž je podána žádost o podporu (dále jen "poslední uzavřené účetní období") a
 - a podnikatelé vedoucí daňovou evidenci z údajů uvedených v priznání k dani z příjmů podaném za zdaňovací období bezprostředně předcházející zdaňovacímu období, v němž je podána žádost o podporu (dále jen "poslední uzavřené zdaňovací období"), a to způsobem uvedeným v čl. 2 až 5.
5. Malý a střední podnikatel, který zahajuje podnikání, stanoví hodnoty uvedené v bodu 1, 2 a 3 vlastním kvalifikovaným odhadem, a to pro první účetní období, ve kterém bude provozována podnikatelská činnost po dobu alespoň 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, resp. pro první zdaňovací období, ve kterém bude provozována podnikatelská činnost po celé zdaňovací období.

Článek 2

Druhy podnikatelů zohledňované při stanovování počtu zaměstnanců a finančních částek

1. "Samostatným" je každý podnikatel, který není klasifikován jako partnerský ve smyslu bodu 2 nebo jako spojený ve smyslu bodu 3.
2. "Partnerskými" jsou všichni podnikatelé, kteří nejsou klasifikováni jako spojení ve smyslu bodu 3 a mezi kterými je tento vztah: podnikatel vlastní buď výlučně, nebo společně s jedním nebo více spojenými podnikateli ve smyslu bodu 3, 25 % až 50 % kapitálu nebo hlasovacích práv jiného podnikatele.

Podnikatel se však může považovat za samostatného, a tudíž za nemajícího žádné partnery, i když tento 25% práh přesáhnou následující investoři za předpokladu, že tito investoři nejsou spojeni ve smyslu bodu 3, a to buď jednotlivě, nebo společně u dotyčného podnikatele:

- a) veřejné investiční společnosti, společnosti rizikového kapitálu, jednotlivci nebo skupiny jednotlivců provozující běžně činnost v oblasti investic rizikového kapitálu, které investují do vlastního kapitálu nekótovaných podniků ("obchodní anděle"), za předpokladu, že celková investice těchto obchodních andělů v tomtéž podniku je menší než 1.250.000 EUR;
- b) vysoké školy nebo nezisková výzkumná centra (subjekty, jejichž předmětem činnosti je výzkum a jsou nezisková);
- c) institucionální investoři včetně fondů regionálního rozvoje;
- d) samostatné orgány místní samosprávy s ročním rozpočtem menším než 10 milionů EUR a s méně než 5.000 obyvateli.

3. "Spojení" jsou podnikatelé, kteří mají mezi sebou některý z těchto vztahů:

- a) podnikatel má většinu (více než 50 % hlasů) hlasovacích práv akcionářů, společníků nebo členů jiného podnikatele;
- b) podnikatel má právo jmenovat nebo odvolávat většinu členů správního, řídicího nebo dozorčího orgánu jiného podnikatele;
- c) podnikatel má právo uplatňovat dominantní vliv nad jiným podnikatelem podle smlouvy uzavřené s tímto podnikatelem nebo podle ustanovení v jeho zakladatelské listině nebo zakladatelské smlouvě;
- d) podnikatel, který je majitelem akcií nebo členem jiného podnikatele, sám kontroluje podle dohody s ostatními akcionáři, společníky nebo členy uvedeného podnikatele většinu hlasovacích práv akcionářů, společníků nebo členů v uvedeném podnikateli.

Předpokládá se, že žádný dominantní vliv neexistuje, nejsou-li investoři uvedení ve druhém odstavci bodu 2 sami zapojeni přímo nebo nepřímo do řízení dotyčného podnikatele, aniž jsou dotčena jejich práva jakožto akcionářů.

Podnikatelé, kteří mají některý ze vztahů uvedených pod písm. a) až d) tohoto bodu

prostřednictvím jednoho nebo více jiných podnikatelů nebo prostřednictvím některého z investorů uvedených v bodě 2, se rovněž považují za spojené.

Podnikatelé, kteří mají jeden nebo více takových vztahů prostřednictvím fyzické osoby nebo skupiny fyzických osob jednajících společně, se také považují za spojené, provozují-li svou činnost nebo část své činnosti na stejném¹ trhu nebo na sousedních trzích. "Sousední trh"² je považován za trh pro výrobek nebo službu, situovaný přímo nad nebo pod relevantním trhem.

4. S výjimkou případů stanovených v druhém odstavci bodu 2 nelze podnikatele považovat za malého a středního podnikatele, jestliže 25 % nebo více kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo kontroluje, společně nebo individuálně, jeden nebo více orgánů státní správy nebo kraj anebo obec.

5. Podnikatelé mohou učinit prohlášení o statusu samostatného podnikatele, partnera nebo spojeného podnikatele, včetně údajů ohledně omezení stanovených v článku 2. Prohlášení lze učinit, i když je kapitál rozložen takovým způsobem, že není možné přesně určit, kdo jej vlastní, v kterémžto případě podnikatel může v dobré víře prohlásit, že může předpokládat, že není vlastněn z 25 % nebo více jedním podnikatelem nebo společně podnikateli spojenými mezi sebou.

Článek 3

Údaje používané pro stanovení počtu zaměstnanců a finančních veličin a referenčního období

1. Údaje, které se mají použít pro stanovení počtu zaměstnanců a finančních veličin, jsou údaje vztahující se k poslednímu uzavřenému účetnímu/ poslednímu uzavřenému zdaňovacímu období. Je-li poslední uzavřené účetní období/poslední uzavřené zdaňovací období kratší nebo delší než kalendářní rok, resp. 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, je nutno údaje o obratu/příjmech přepočíst na období kalendářního roku (údaj o obratu/příjmech se vydělí počtem započatých měsíců a vynásobí dvanácti). Výše obratu se stanoví bez daně z přidané hodnoty (DPH) a bez dalších nepřímých daní.

2. Pokud z údajů za poslední uzavřené účetní období/ poslední uzavřené zdaňovací období podnikatel zjistí, že údaje přepočtené podle odst. 1 za dané účetní období/ dané zdaňovací období přesáhly nebo klesly pod stanovené počty zaměstnanců nebo finanční omezení uvedená v článku 1, nevyplývá z toho ztráta nebo nabytí statusu drobného, malého a středního podnikatele, nejsou-li tato omezení překročena nebo naplněna ve dvou po sobě jdoucích účetních nebo zdaňovacích obdobích.

3. Pokud ve dvou po sobě jdoucích uzavřených účetních obdobích/ uzavřených zdaňovacích obdobích jsou stanovené limity v jednom období splněny a v jednom překroče-

ny, jsou rozhodující pro určení toho, zda podnikatel je nebo není drobným, malým a středním podnikatelem, údaje za třetí uzavřené účetní období/ třetí uzavřené zdaňovací období předcházející roku podání žádosti o podporu.

4. V případě podnikatele se dvěma a méně uzavřenými účetními obdobími/zdaňovacími obdobími jsou rozhodující pro stanovení toho, zda podnikatel splňuje podmínky definice drobného, malého a středního podnikatele, údaje za poslední uzavřené účetní období/ poslední uzavřené zdaňovací období.

Článek 4

Počet zaměstnanců

Počet zaměstnanců odpovídá průměrnému přepočtenému počtu zaměstnanců za poslední uzavřené účetní období, který se vypočítá jako podíl celkového počtu hodin odpracovaných všemi zaměstnanci žadatele o podporu, zvýšený o neodpracované hodiny v důsledku čerpání dovolené na zotavenou, překážek v práci a pracovní neschopnosti, za níž jsou poskytovány dávky nemocenského pojištění, a celkového ročního fondu pracovní doby připadajícího na jednoho zaměstnance pracujícího na stanovenou týdenní pracovní dobu (viz § 83a zákoníku práce).

Je-li poslední uzavřené účetní období/poslední uzavřené zdaňovací období kratší nebo delší než kalendářní rok, resp. 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, je nutno údaj o celkovém ročním fondu pracovní doby přepočíst na období kalendářního roku (údaj o celkovém ročním fondu pracovní doby se vydělí počtem započatých měsíců a vynásobí dvanácti).

Pro tento účel se za zaměstnance považují:

- a) zaměstnanci; tj. fyzické osoby, které jsou v pracovním poměru k zaměstnavateli, pracují pro zaměstnavatele na základě dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce,
- b) vlastníci-manažeři podílející se na řízení podniku jako členové statutárního orgánu podnikatele.

Učni nebo studenti pracující v odborném výcviku se smlouvou o učebním poměru nebo o odborném výcviku se nepovažují za zaměstnance. Doba trvání mateřských nebo rodičovských dovolených se nezapočítává.

Článek 5

Stanovování údajů o podniku

1. V případě samostatného podnikatele se údaje, včetně počtu zaměstnanců, stanovují výhradně na základě údajů týkajících se tohoto podnikatele.
2. V případě podnikatelů, které nelze považovat za samostatné, se k údajům za dotyč-

ný podnik přičtou:

a) údaje o každém partnerovi dotyčného podnikatele vlastnícím dotyčného podnikatele nebo vlastněném dotyčným podnikatelem. Přičítaná veličina je úměrná procentuálnímu podílu na základním kapitálu nebo hlasovacích právech (podle toho, který je vyšší). V případě vzájemného vlastnictví podnikatelů ve formě držby akcií dvou nebo více společností se uplatňuje vyšší procento. K údajům o partnerovi podniku se před provedením poměrného přepočtu v plné výši přičtou údaje o všech podnikatelích, s nimiž je spojen,

b) údaje o každém podnikateli, který je přímo nebo nepřímo spojen s dotyčným podnikatelem, a to v plné výši. K údajům za spojeného podnikatele se poměrně přičítají údaje o každém jeho partnerovi úměrně procentuálnímu podílu na kapitálu nebo hlasovacích právech (podle toho, který je vyšší).

3. V případě, že podnikatel sestavuje konsolidovanou účetní závěrku nebo je zahrnut do konsolidace, mohou se údaje stanovovat na základě konsolidované účetní závěrky.

Článek 6

Korunový ekvivalent

Korunový ekvivalent se stanoví vynásobením částek uvedených v EUR kursem vyhlášeným Evropskou centrální bankou pro poměr mezi EUR a Kč k 31.12. roku předcházejícímu roku podání žádosti o podporu, příp. pro poslední pracovní den předcházející tomuto datu, pokud 31.12. připadá na sobotu, neděli nebo svátek.

Článek 7

Ostatní ustanovení

1. Zdrojem informace o počtu zaměstnanců jsou údaje o počtu zaměstnanců předávané České správě sociálního zabezpečení.

2. Obratem se rozumějí výnosy bez daně z přidané hodnoty a dalších nepřímých daní. Příjmy se rozumějí bez daně z přidané hodnoty a dalších nepřímých daní.

3. Zdrojem informace k ověření údajů o výši obratu je pro subjekty vedoucí účetnictví výkaz zisku a ztráty podnikatelského subjektu. Zdrojem informací pro ověření údajů o výši příjmů jsou pro subjekty vedoucí daňovou evidenci údaje o příjmech a výdajích v daňové evidenci podle § 7b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

4. Zdrojem informace k ověření údajů o výši aktiv je pro subjekty vedoucí účetnictví Rozvaha podnikatelského subjektu. V případě subjektů vedoucích daňovou evidenci se

jedná o majetek zjištěný z údajů v daňové evidenci podle § 7b zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

5. Zdrojem informací o vztazích mezi partnerskými a spojenými podniky jsou např. smlouvy uzavřené s daným podnikem, ustanovení v memorandech nebo stanovách.

6. Zaokrouhlení se provádí podle matematických pravidel.

Zdroj: Evropská komise. *Nová definice malých a středních podniků* [online]. [cit. 2010-03-11].

Dostupný

z

WWW:

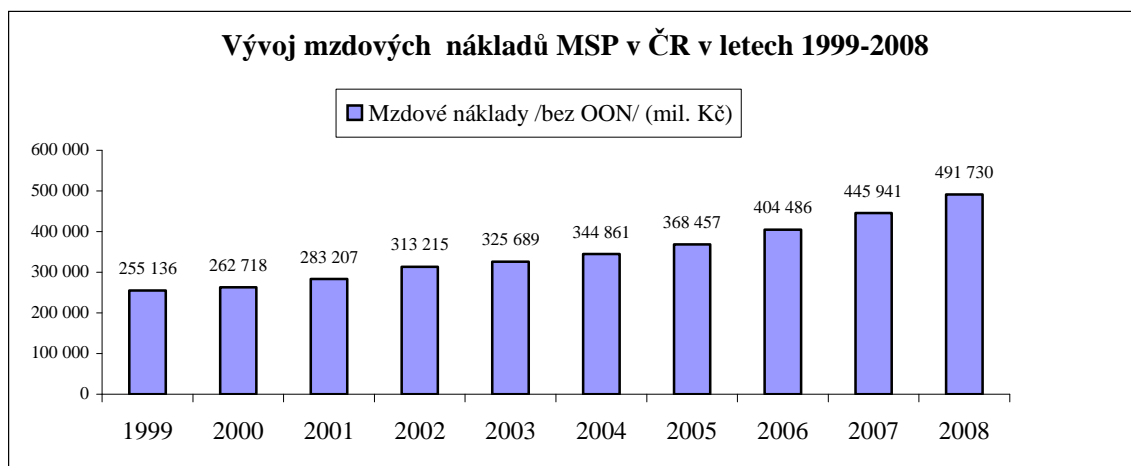
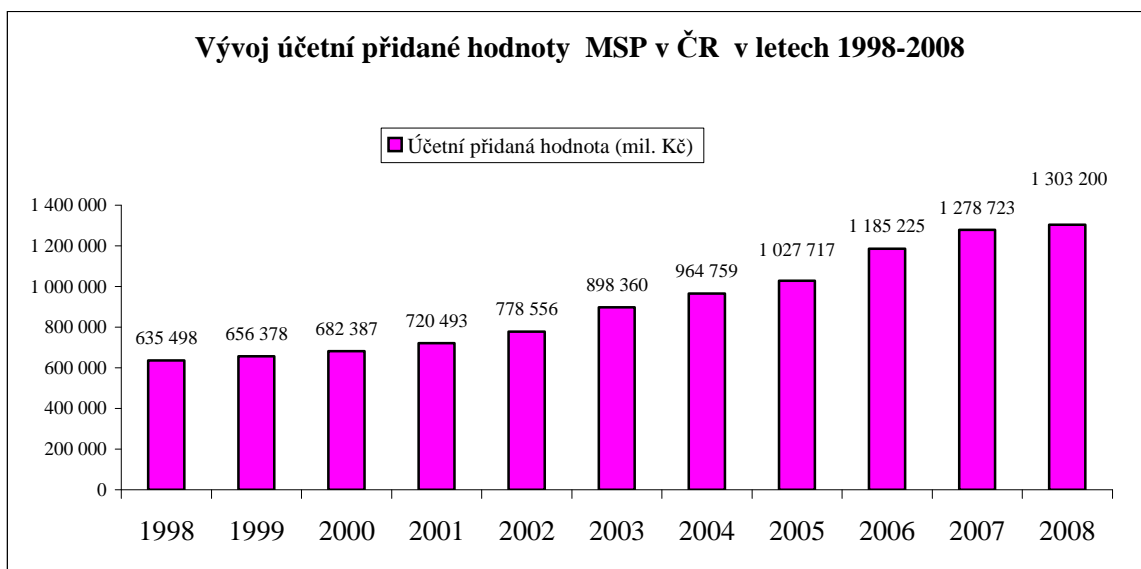
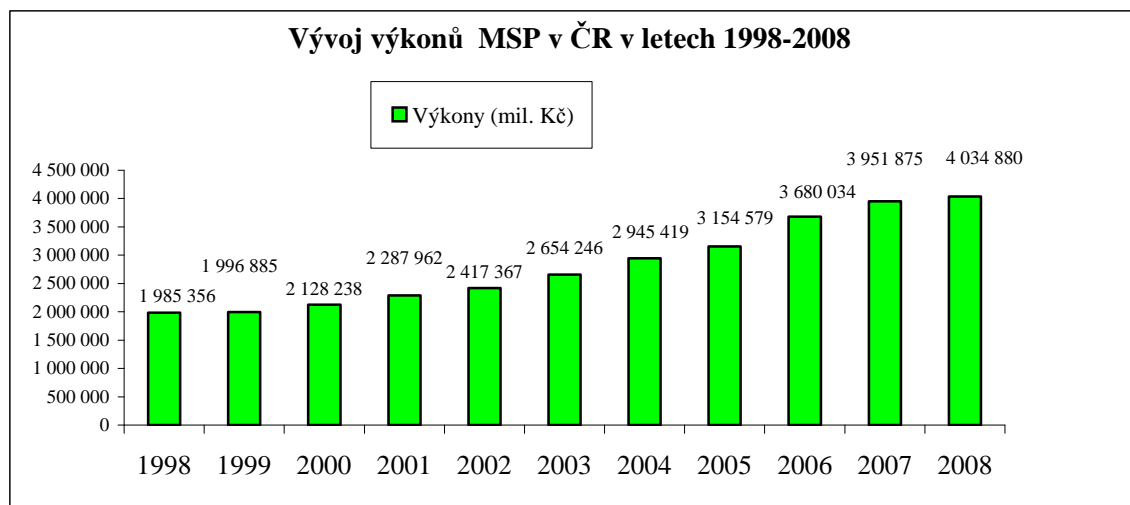
<http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide_cs.pdf>.

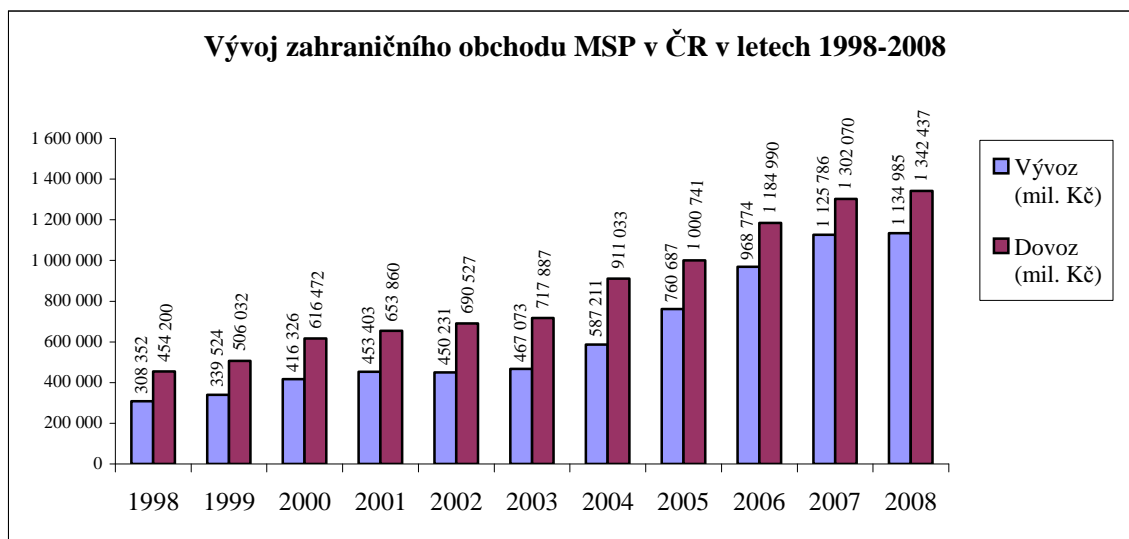
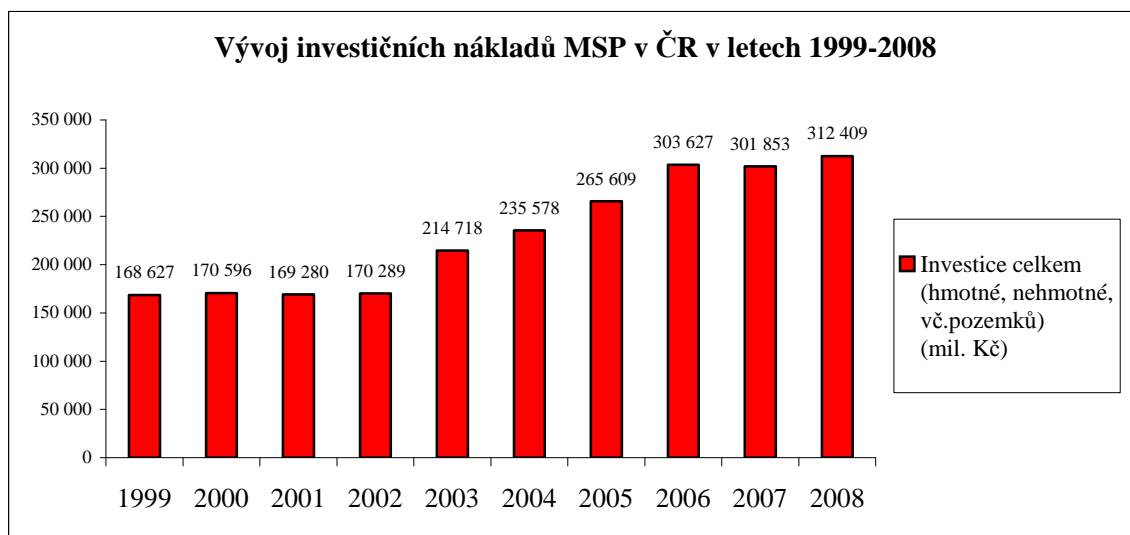
PŘÍLOHA P II: MAKROEKONOMICKÉ UKAZETELE ZK

	2005	2006	2007
Hrubá přidaná hodnota (mil. Kč)	124 545	135 867	150 684
Hrubý domácí produkt (mil. Kč)	138 911	150 638	167 186
Podíl kraje na HDP České republiky v % (ČR = 100)	4,7	4,7	4,7
Hrubý domácí produkt:			
v mil. EURO	4 664	5 315	6 021
v mil. PPS ¹⁾	8 163	8 855	9 858
Vývoj HDP ve stálých cenách, předchozí rok = 100	108,8	109,1	107,9
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele:			
v Kč	235 265	255 376	283 366
v EURO	7 900	9 011	10 205
v PPS ¹⁾	13 826	15 012	16 708
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele:			
průměr ČR = 100	80,7	81,5	82,9
průměr EU 27 ²⁾ v PPS ¹⁾ = 100	61,7	63,6	67,4
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnance v Kč	645 924	685 567	724 115
průměr ČR = 100	88,4	88,4	87,4
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) v mil. Kč	26 673	32 071	35 037
Podíl kraje na THFK České republiky (ČR = 100)	3,6	4,0	4,1
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele:			
v Kč	45 174	54 369	59 385
průměr ČR = 100	62,3	70,4	71,5
Čistý disponibilní důchod domácností v mil. Kč	79 350	87 878	94 123
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele:			
v Kč	134 389	148 979	159 530
průměr ČR = 100	93,4	95,9	95,8
Vývoz v běžných cenách (mil. Kč)	94 310	103 270	120 726
¹⁾ PPS - jednotka pro měření kupní síly			
²⁾ EU 27 - 27 členských států Evropské unie			

Zdroj: Český statistický úřad. *Analýzy* [online]. [cit. 2010-02-25]. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/ckta090307.doc>.

PŘÍLOHA P III: VÝVOJ EKONOMICKÝCH UKAZATELŮ MSP V ČR

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu. *Zpráva o vývoji MSP a jeho podpoře v roce 2008* [online]. [cit. 2010-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument61124.html>>.